

Human Rights, State Sovereignty, And International Law

We live in an era where virtually every government on the planet claims to pay allegiance to human rights and respect for international law. Yet, violations of human rights and plain human decency continue to occur with disturbing frequency in many parts of the world, including many allegedly “democratic” countries such as the United States, Russia, and Israel. Indeed, Donald Trump’s immigration policy, Putin’s systematic repression of dissidents, and Israel’s abominable treatment of Palestinians seem to make a mockery of the principle of human rights. Is this because “faulty” forms of government or because of some Inherent tension between state sovereignty and human rights? And what about the international regime of human rights? How effective is it in protecting human rights? Richard Falk, a world renowned scholar of International Relations and International Law sheds light into these questions in the exclusive interview below with C. J. Polychroniou.

Richard Falk is Alfred G. Milbank Emeritus Professor of International Law, Politics, and International Affairs at Princeton University and the author of some 40 books and hundreds of academic articles and essays. Among his most recent books are *A New Geopolitics* (to be published in December 2018); *Palestines’s Horizon: Toward a Just Peace* (2017); *Humanitarian Intervention and Legitimacy Wars: Seeking Justice in the 21st Century* (2015); *Chaos and Counterrevolution: After the Arab Spring* (2014); and *Path to Zero: Dialogues on Nuclear Dangers* (2012).

C. J. Polychroniou: Richard, you taught International Law and International Affairs at Princeton University for nearly half a century. How has international law changed from the time you started out as a young scholar to the present?

Richard Falk: You pose an interesting question that I have not previously thought about, yet just asking it makes me realize that this was a serious oversight on my part. When I started thinking on my own about the role and relevance of international law during my early teaching experience in the mid-1950s, I was naively optimistic about the future, and without being very self-aware, I now understand that I assumed that moral trajectory that made the future work out to be an improvement on the past and present, that there was moral progress in collective behavior, including at the level of relations among sovereign states. I thought of the expanding role of international law as a major instrument for advancing progress toward a peaceful and equitable world, and endeavored in my writing to encourage the U.S. Government to align its foreign policy with international law, arguing, I suppose in a liberal vein, that such alignment would promote a better future for all while at the same time being beneficial of the United States, especially given the overriding interest in avoiding World War III.

My views gradually evolved in more critical and nuanced directions. As my interests turned toward the dynamics of decolonization, I came to appreciate that international law had legitimized European colonialism, and the exploitative arrangements that were imposed on the countries of the global south. I realized that the idealistic identification of international law with peace and justice was misleading, and at best only half of the story. International law was generated by the powerful to serve their interests, and was respected only so long as vital interests of these dominant states were not threatened.

The Vietnam War further influenced me to adopt a more cautious view of international law, and even more so, of the United Nations. I opposed the war from the outset from the perspective of international law, citing the most basic prohibitions on intervention in the internal affairs of sovereign states and the core prohibition of the UIN Charter against all recourses to aggressive force. I did find it useful to put the debate on Vietnam policy in a legal format as the country was then under the sway of liberal leadership, although tinged with Cold War geopolitics and ideology. The defenders of Vietnam policy, motivated by Cold War considerations, relied on legal apologetics as well as claims that it was important for world order to contain the expansion of Communist influence, and that the adversary in Vietnam was China rather than North Vietnam. The legal debate to which I devoted energy for ten years convinced me that international law on war/peace issues was subordinated to geopolitics including by the Western

democracies, and that even so, legal counter-arguments were always available to governments eager to disguise their reliance on geopolitical priorities. International law remains useful and even necessary for the routine transnational activities of people and governments, stabilizing trade and investment relations, but often in ways that favor the rich, and issues pertaining to questions of safety, communications, and tourism exhibit a consistent adherence to an international law framework.

The U.S. global leadership role is unique in this respect in the period since 1945. In the early postwar period the U.S. seemed to be the champion of a law-regulated world order responsive to the UN Charter framework. This was never the whole story as the Cold War prompted a variety of unlawful interventions, including assassination plots against foreign leaders perceived as leftists. After the Vietnam War the United States Government gradually recognized that its foreign policy goals could not be achieved by relying on an international law approach, a recognition that became especially clear in carrying out its political commitment to support Israel unconditionally. The moves away from liberal internationalism accelerated during the presidency of Ronald Reagan who was instinctively opposed to adjusting American policy to an international law framework.

It was during the presidency of George W. Bush that international law has been further marginalized by being put aside or crudely reinterpreted whenever seen as an obstacle. The United States started spiraling out of control after the 9/11 attacks in the direction of redefining itself an illiberal democracy, a process reaching a new height during the Trump presidency when even the democratic foundational principles of the republic were increasingly drawn into question. This dynamic has been reinforced by the global rise of ultra-nationalist political movements that have gained control of important governments throughout the world. For these movements, nationalist goals are always be given precedence without a second thought. From these perspectives international law should not be allowed to interfere with fidelity to a nationalist agenda. At the same time, the pressures exerted by migratory flows stemming from war torn regions, especially the Middle East and Africa, and from ecologically challenged habitats, have weakened mainstream support for human rights, and especially for those who are refugees or asylum seekers. Despite neoliberal globalization, and in some respects, as a reaction to it, the state system has become more statist, with a

corresponding retreat in efforts to protect the human rights of vulnerable peoples, especially if they are regarded as strangers to the community of the nation state.

In making this negative assessment, it is important not to overlook the central relevance of international law and human rights to civil society movements for peace, justice, and ecological sustainability. These normative sources of authority give peoples a legitimated discourse by which to oppose oppressive tendencies of the state or international institutions, and to project images of alternative futures that are more benevolent from the perspective of promoting a more satisfying shared destiny for the peoples of the world, with a special emphasis on protecting those who are most vulnerable. It is civil society that has tried to keep the 'human' side of human rights as integral to the protective mission, while governments are again limiting their view of rights to the 'rights' side as an entitlement of a national citizenry, especially those who are native born.

C. J. Polychroniou: Human rights are the cornerstone underpinning the rule of law, yet many governments throughout the world violate human rights with frightening frequency. Is there an inherent tension human rights and state sovereignty? Or, to phrase the question differently, do human rights challenge state sovereignty?

Richard Falk: I believe the premise of your question is somewhat misleading. It maybe appropriate to suggest that 'human rights' should become the cornerstone of a global rule of law, and that it does function in this manner in a genuine democratic state. In international society the basis of an effective rule of law is mutual self-interest and reciprocity especially in the context of commercial and financial arrangement, maritime safety, and diplomatic relations. When the Universal Declaration of Human Rights (1948) (UDHR) was drafted, largely under the influence of Western liberal internationalist values, shortly after World War II it was looked upon as a largely aspirational document with very weak expectations with respect to compliance or implementation. This was partly signaled by labeling the document as a 'Declaration,' which meant that it was without obligatory force. It has been my view that the UDHR would not have won widespread support from leading government had it been negotiated as a lawmaking treaty with the effect of eroding sovereign rights. In this sense, compliance with the norms contained in the UDHR depends on what I have called in the past 'voluntary international law.' In effect, international human rights

standards were brought into being because they were understood to be unenforceable, but this initial cynicism was challenged over time by a series of unanticipated developments.

Several factors altered this situation in ways that have given a weak obligatory status to some norms encompassed by the international law of human rights. For one thing, human rights NGOs emerged such as Amnesty International and Human Rights Watch. These civil society actors adopted as their mission campaigns to exert pressure by way of naming and shaming to induce compliance with human rights standards by governments. For another, the West found it useful to claim for itself democratic practices relating to human rights that were alleged absent or deficient in the Soviet Union and East Europe, drawing a propaganda contrast between 'the free world' and 'the Soviet bloc' that was centered on degrees of adherence to human rights in the liberal sense of individual rights. Thus human rights became a valuable propaganda tool to convey what distinguished Cold War adversaries from one another in a self-serving manner. The Soviet Union countered Western allegations by claiming that human rights should be conceived more collectively in relation to societies as a whole and with an awareness of class differences, and thus emphasized adherence to economic and social rights as beneficial for the entire citizenry. This ideological difference, combined with the push for obligatory standards in international law, led to the artificial division of human rights into two parts, and their formulation in separated treaties: Convention on Civil and Political Rights (1966) and Convention of Economic, Social and Cultural Rights (1966). As might have been anticipated, the Western countries give their entire emphasis to civil and political rights, and deny any obligatory force to economic, social, and cultural rights, which are derided as unenforceable and inconsistent with the workings of market economies that sort out winners from losers.

Against this background two important international developments lent practical political significance to these conceptual issues. First, the efforts of the countries in East Europe to gain freedom from Soviet rule, led to movements of resistance organized around demands for adherence to human rights by the institutions of the state. Secondly, the UN-backed Anti-Apartheid Campaign illustrated that human rights, if widely backed on a global level, can be a formidable instrument of soft power resistance to an oppressive regime of the sort present in apartheid South Africa. In such contexts, international law and human rights played

important roles in struggles by people against repressive conditions, and deserve appreciation by progressives who are otherwise critical of hypocritical legalism and moralism as the means by which the rich and powerful hide their reliance on naked power to achieve their ends.

These developments suggest the emergence of human rights, but not yet its global acceptance as enforceable law. Particularly over the course of this century human rights have been under intense pressure from a number of sources. First came the American response to the 9/11 attacks in 2001 that produced a counterterrorist campaign that subjected suspects to torture and indefinite detention without charges or trial. Then came the migration and refugee crises that exerted pressures on states to close their borders, despite the life-threatening denials of human rights entailed. Finally, came the rise of autocratic leaders who relied on scapegoats and fear-mongering to justify disregard of rights by governmental institutions, especially of all residents without all the credentials of nationality and citizenship.

We can work toward a world in which there is a global rule of law that embodies human rights, but such a world does not now exist, and in all likelihood, never existed. Sovereignty based on territorial boundaries and international recognition, and given emotional content by nationalist and patrioteering ideologies, tends to override human rights concerns whenever the two sources of rights clash. Despite the use of the word 'human' the real perception of 'human rights' remains dependent for implementation on national procedures of implementation.

C. J. Polychroniou: How does Donald Trump's immigration policy square off with human rights and international law?

Richard Falk: Trump's immigration issues proceeds as if international doesn't exist, or at least doesn't count. His approach to Muslim potential immigrants or undocumented Hispanics living in the United States displays a monumental indifference and lack of empathy to whether such an identity should be respected and protected. Trump's sole criterion is whether or not it is good for America with a pragmatic and selective approach to law enforcement (useful with respect to undocumented immigrants) and a total disregard for the values and norms of human rights. Overall, Trump has exhibited contempt for international law treaties that were considered when negotiated as major breakthroughs

contributing to peace, security, and a sustainable environment. Among his most notable repudiations of law-oriented approaches were his withdrawal from 2014 Climate Change Agreement, repudiation of the 2015 Nuclear Program (5 +1) Agreement with Iran, and refusal to take part in international efforts to develop a humane and collective approach to problems arising from global migration and refugee flows. Trump's ultra-nationalist and Islamophobic political agenda is self-consciously and deliberately insensitive to claims advanced on the basis of international law. It is a view that accords preferences to geopolitical opportunism in all sectors of international life that give unreserved support to nationalist priorities without even taking into account considerations of legality or of moral and political legitimacy.

C. J. Polychroniou: Ever since it's creation as a nation-state, Israel has shown an absolutely brutal face towards the Palestinian people. Why is the so-called international community allowing Israel to continue with its inhumane stance towards the Palestinians?

Richard Falk: I think the fundamental explanation for this long experience of Israeli oppressive practices and policies with respect to the Palestinian people flows directly from the essential nature of the Zionist project to establish an exclusivist Jewish state in a predominantly non-Jewish society, and to do so during the long twilight of European colonialism. This reality was further shaped by the Zionist insistence on seeking to be a legitimate modern secular state that respects human rights and formally operates as a constitutional democracy. Such Zionist goals meant that to be Jewish and to be democratic led directly to the forcible dispossession of as many as 750,000 non-Jewish residents of Palestine in 1947 in events differentially remembered by the Palestinians as the Nakba, or 'great catastrophe,' and by the Israelis as the War of Independence. My point is that ethnic cleansing was embedded in the establishment of a majoritarian and exclusive Jewish state from the moment that the Israeli state came into being. This insistence on being an exclusivist Jewish state was always embedded in the Zionist Project, but it was not revealed until the passage of the Israel Nation State Law of the Jewish People, which removes any ambiguity, converting the de facto realities of an apartheid state into a self-proclaimed de jure framework.

There is a further issue of great importance. The idea of self-determination gained prominence during the period after World War II, gaining momentum as a result of a series of anti-colonial struggles involving countries throughout Asia and

Africa. The Palestinian people could not be expected to submit to the Zionist Project without doing all in their power by way of resistance, and archival records show that Palestinian resistance was anticipated by early Zionist leaders. These prospects and realities of resistance generated Israeli responses designed not just to uphold security, but to crush Palestinian hopes and lead to their submission to what had the appearances of 'a lost cause.' The supposed Trump 'deal of the century' is a geopolitical reinforcement of Israeli efforts to compel the Palestinian to accept an Israeli victory, and to content themselves with some improvements in the economics of everyday life attainable only under Israel's political and cultural domination. Again, the cycle of resistance and repression is mutually reinforcing, and can be expected to continue until Israel recalculates their interests so as to reach a political compromise capable of producing sustainable peace based on the equality of the two peoples. This is what happened in South Africa, coming as a surprise, as a result of mounting worldwide soft power pressures that led the political leadership to accept the dismantling of the apartheid regime in the country. Until Israel's political leaders reach such a point, there will be escalating patterns of Palestinian resistance, reinforced by international solidarity initiatives, giving way to interludes of intensified Israeli repression, and on and on.

Of course, in the background until recently, was the relevance of the Jewish diaspora as creating a geopolitical situation that shielded Israel from efforts to implement either UN majority views on how to resolve the conflict or to exert inter-governmental pressures on Israel by way of sanctions. Zionism is a non-territorial world movement with a territorial base in Israel since 1948. With Trump in the White House Israel is assured of unlimited political support for its policies of brutality against the Palestinian people. This development is accentuated by the broader developments in the Middle East that have led to a convergence of primary interests of Arab governments with the regional policies of Israel, which has meant a weakening of regional and international governmental support for the Palestinian national struggle. The failure of the Palestinian movement to achieve political unity contributes further to the current ordeal being daily experienced by the Palestinian people as the excessive Israeli violence at the Gaza border in response to a largely nonviolent protest movement has demonstrated so dramatically.

C. J. Polychroniou: Numerous artists withdrew recently their participation from a

music festival in Israel, apparently under pressure from the Boycott, Divestment, and Sanctions (BDS) movement. Given that Israel is not facing the sort of international isolation that apartheid South Africa began to face years before it's collapse, is BDS of any concrete benefit to the Palestinian people, or merely a plain irritation for the Israeli government?

Richard Falk: The growing impact of the BDS Campaign is a sign that global solidarity movement of support for the achievement of Palestinian basic rights is gaining political traction throughout the world. With the UN unable to implement its numerous resolutions based on upholding Palestinian rights under international law and the Oslo 'peace diplomacy' abandoned after falling into a condition of disrepute, civil society has both the opportunity and responsibility to playing a central role in creating the preconditions for a peaceful settlement of the conflict in manner that recognizes the rights and equality of Jews and non-Jews. BDS is the spearhead of this form of coercive nonviolent efforts to obtain compliance with basic requirements of law and morality. It should be kept in mind that BDS was not an internationalist venture, but formed in response to a call for solidarity by a large number of NGOs based in Palestinians and has continued to be led by Palestinians.

The frantic efforts of Israel and its supporters around the world to criminalize participation in BDS seems an over-reaction to the effectiveness of BDS as a tactic of opposition and a challenge to the legitimacy of Israel as an exclusivist or apartheid Jewish state. Such moves to defame BDS supporters and even to criminalize participation is posing a serious danger to free expression in the West. It should be appreciated that BDS tactics are entirely nonviolent, although admittedly militant with a coercive intention, and based on transnational civil society 'enforcement' initiatives in settings where the institutions and procedures of global governance are unable or unwilling to protect the rights of vulnerable peoples.

The pronounced efforts to brand BDS as 'anti-Semitic' is particularly regressive. By the insistence in defining anti-Semitism as embracing harsh criticism of Israel it directly challenges freedom of expression and weakens the capacity of society to promote social and economic justice. Besides this, by conflating criticism of Israel with hatred of Jews, Zionist opportunism is confusing the nature of anti-Semitism in ways that obscure real threats of ethnic hatred, which is as unacceptable to BDS supporters as it is to BDS attackers. The definitions of what

sometimes called 'the new anti-Semitism' by the U.S. State Department and by the British Labour Party are illustrative of this unfortunate trend.

At the same time it is important to appreciate the potential leverage exerted by the BDS campaign. Roger Waters, co-founder of Pink Floyd, recently called cultural and sports boycotts of Israel by world class artists and celebrity athletes as 'a game changer.' He had in mind the singer Lana Del Ray who withdrew from concert appearances in Israel and the star Argentinian footballer, Lionel Messi, who captained the team that cancelled 'a friendly' with Israel prior to the Moscow World Cup. Waters explains his animating motivation with these words tied to the wider struggle for human dignity:

"And as I say often on stage, when we all got together in 1948 in Paris, and the Universal Declaration of Human Rights was signed by the then-fledgling United Nations, it declares that all human beings all over the world, irrespective of their religion, ethnicity, or nationality, have a natural right to basic civil and human rights, and to the right of self-determination. And I believe that to be true. So this struggle is really only an attempt to implement those brave words from 1948."

The long victimization of the Palestinian people is a stark reminder that the original undertaking to promote human rights in 1948 remains an almost invisible distant goal. In praising those who support boycotts Waters declared that it is simply "the right thing to do." In so declaring he was explicitly invoking Archbishop Tutu's influential remark that 'neutrality in the face of injustice' is morally unacceptable.

It is helpful to remember that most of the positive changes with respect to law and morality started on the streets with expression of outrage directed as prevailing policies. This was true of the civil rights movement in America, of the protests against Communist rule in Eastern Europe, of the Arab Spring, of the struggles for gay rights, and indeed for every notable positive development that has occurred during my lifetime. Yet one should not get carried away. We should not, however, uncritically glamorize movements from below. Fascism was responsive to populist frustrations giving rise to demagogues who stir crowds to frenzy with their demonic solutions to the ills of society.

C. J. Polychroniou: You served for many years as United Nations Special Rapporteur for Palestinian Human Rights. What has been the role of the UN

towards the so-called Israeli-Palestinian conflict, and where does international law stand over this matter?

Richard Falk: My experience at the UN as Special Rapporteur helped me understand why the UN is important, yet extremely limited due to its lack of independent political capabilities needed to implement its recommendations. This gap between contributions and expectations was particularly apparent in relation to the Palestinian issue. In both the Human Rights Council in Geneva and the General Assembly in New York, the Palestinian struggle to achieve their rights was supported rhetorically by an overwhelming majority of states, yet it was opposed by important geopolitical actors, especially the United States. In concrete terms this UN majority was able to insist on fact finding inquiries into allegations of Israeli wrongdoing and to release reports extremely critical of Israel's behavior, but the Organization was blocked as soon as it tried to implement any recommendations that would challenge Israel's policies and practices. Such outcomes on the level of behavior give rise to impressions of irrelevance that are as misleading as are reliance on the UN, as now constituted, to serve as a reliable vehicle for achieving the values of peace, global justice, and ecological stability.

In a positive manner, the UN was a crucial authority with respect to validating Palestinian grievances, and helped Palestine in its effort to win the Legitimacy War with Israel, which is important. Legitimacy Wars are 'fought' to get the upper hand with world public opinion by appealing to international law and international morality. In the early period of Israel's existence, with the cloud of liberal guilt associated with the Holocaust still shaping political consciousness, the wrongs done to the Palestinian people were virtually erased from awareness in the West. In recent years, the soft power balance has been shifting in Palestine's favor just as the hard power balance is more weighted in Israel's favor than ever before. It should be remembered that most political struggles relating to self-determination were won in the end by the side that won the Legitimacy War, and not the side with military superiority. This observation applies not only to the wars against European colonialism, but it also relates to the American regime-changing interventions as well as the Vietnam War.

Another aspect of my experience as a UN appointee, although not a UN civil servant as the position was voluntary and unpaid, was a bewildering mixture of independence and defamation. Even the Secretary General could not dismiss me,

only the Human Rights Council could do this if a majority found that I exceeded my mandate. Throughout my tenure at the UN the HRC overwhelmingly supported my efforts as Special Rapporteur. At the same time, ultra-Zionist NGOs, UN Watch and NGO Monitor, were free to roam the halls, and release all sorts of defamatory material about me without losing their accreditation at the UN, and even having leverage with several pro-Israeli governments, prompting diplomats representing the U.S. and Canada to echo their attacks almost word for word.

My position at the UN was tricky in unexpected other respects, with pitfalls that I discovered only in the course of my experience. Perhaps, most significantly, I came to realize that the Palestinian Authority (PA), which represents Palestine at the UN and originally backed my appointment, pushed hard behind the scenes to have me dismissed by the HRC, or at least put me under rather intense pressure to resign. I only began to understand this when it became clear that the PA put greater stress on their rivalry with Hamas than with their struggle for Palestinian self-determination, and as well, were somewhat compromised by their quasi-collaborative relationship with Israel, especially with respect to West Bank security arrangements and access to international aid cash flows. What irritated the PA was my effort to present the role of Hamas fairly, especially as it related to developments in Gaza, and the initiatives taken by Hamas leaders to negotiate a long-term ceasefire with Israel. With the passage of time I did work out live and let live workable arrangements with the PA who were ably represented in Geneva and New York by Palestinian diplomats who were dedicated to achieving Palestinian self-determination but believed their effectiveness depended upon accepting UN constraints associated with an acceptance of the reality that it is the U.S. that calls the shots on many issues of concern to Palestine. In other words, I learned to be less judgmental without giving ground on my essential effort to report the truth as I perceived it.

Finally, I was forced to accept the fact that although I did my best for six years to express the realities of the Palestinian situation, focusing on the denial of basic rights under international law, including the inescapable relevance of continuous unlawful Israeli encroachment on occupied Palestinian by settlements, the wall, disrupting mobility, and numerous other measures, the Palestinian situation on the ground got worse and worse with the passage of each year. Israel never adhered to international law treaty arrangements that obliged UN Members to

cooperate with the UN in the discharge of its official undertakings. When I tried to enter Israel at the end of 2008 on an official mission trip, I was expelled and detained in a prison cell for more than 16 hours. Despite this, the UN was unwilling to mount a public protest or to secure my access throughout my term.

What I did achieve as SR was to facilitate some shifts in the public discourse on the Palestinian struggle within the UN itself and in relation to the NGO community and the attentive media. It became more possible to speak of 'settler colonialism' in relation to the Zionist Project of establishing a Jewish state with the blessings of British Foreign Office in 1917 although the Jewish population of Palestine at the time was less than 6% and of 'annexation' with reference to the expansion of the settlements established in violation of international humanitarian law governing belligerent occupation and of 'apartheid' as the essential character of the manner in which Israel maintained control over the deliberately fragmented Palestinian people. It was these assessments that exerted enough influence to help explain the personal attacks on me as an anti-Semite and political extremist. It also led me to have very positive relations with many of the delegations representing countries supportive of Palestine and to receive private reassurances of support and even admiration from high-ranking UN staff members.

Source: Global Policy Journal

Trump's Economy Is On A Path To A Bust

Whose interests are being promoted by macroeconomic policies in the United States? Is Donald Trump good for the economy? Is he responsible for the current economic indicators, which seem to be healthy? Are his tariff policies good for workers here and abroad? And how does his approach to economics differ from Obamas?

Howard Sherman is Emeritus Professor of Economics at the University of California at Riverside, a founding member of the [Union for Radical Political Economics](#) and author of [Inequality, Boom, and Bust: From Billionaire Capitalism to Equality and Full Employment](#) and [Principles of Macroeconomics: Activist vs Austerity Policies](#) (co-authored with Michael Meeropol, and now in its second edition). In an exclusive interview for Truthout, Sherman provides answers to these questions and exposes the myths associated with the “success story” of Trumps economy. In fact, Sherman contends that the US economy is on the verge of an economic recession and possibly a Great Depression.

C. J. Polychroniou: Howard, what are the goals and aims of macroeconomic policy in the US, and what interests are they designed to protect and promote?

Howard Sherman: There are two different views in the US over macroeconomic policy. One is the conservative view, which says that capitalism is the best possible economic system, so it needs no reforms, or just a few minor ones. Capitalism functions smoothly and there is a recession only when there is an incorrect government policy. Furthermore, there is never too much inequality because inequality merely reflects the productivity of an individual, so no reform is needed to change inequality.

The second view is the progressive economics view, held by a minority. In general, progressives believe that inequality represents extremely high profits made by corporations that exploit the labor of workers at low wages. Inequality increases with every capitalist expansion, meaning that there is an increase in the ratio of all profits to all wages. Moreover, this increase in inequality means that the demand for goods and services by workers, based on their wages and salary, is limited. As such, the rising supply of goods to the market far outdistances the demand for these goods by the entire working population. The result is an economic recession or a depression that produces heavy unemployment in every

downturn business cycle.

The conservative view that capitalism is near perfect helps to prevent reforms of the system, so it makes the wealthy owners very happy. On the other hand, the progressive policy that is necessary to raise wages and salary reflects the views of the great majority of the working population.

Since the onset of neoliberalism, macroeconomic policies and outcomes in the US seem to follow similar patterns, regardless of whether there is a Democratic or Republican administration in power, which are broadly in accordance with the needs of big capital. Is this a fair and accurate characterization of US macroeconomic policies in the age of neoliberal supremacy?

It is certainly true that the macroeconomic policies of all Republican presidents and neoliberal presidents have been fairly similar, although the Republicans have implemented policies that contribute somewhat more to inequality than those of the Democrats. The Republican Party is now more clearly represented by the wealthy than ever before. The Democrats, on the other hand, are rather split. There is a progressive wing to the Democrats in Congress who now represent to some degree the interest of labor, women and [people of color].

The conservative wing of the Democratic Party has been represented by former presidents Bill Clinton and Barack Obama and presidential candidate Hilary Clinton.

In addition to the usual Democratic platform, each one of them has proposed many other measures helping the large corporations and harming the working class. For example, such measures under Clinton and Obama included the abolition of a large part of the welfare system and drastic reduction of all regulations of financial corporations. All of them also struck certain agreements and made coalitions with large corporations and banks. All of them also attacked the representatives of the labor movement within the official machinery of the Democratic Party and also [attacked](#) those Democrats in Congress who were labeled "progressives."

One example of an individual representing the progressive wing is Sen. Bernie Sanders. He advocates a change from private medical care to free public medical care for all, a change from high paying tuition by students to a system of free higher education for all and an increase of the minimum wage to \$15. If

implemented, these three policies alone would greatly increase income equality and would lead to higher economic growth.

Is Trump good for the economy?

Trump is terrible for the economy because his policies increase inequality, which reduces the demand from wages relative to the supply of goods on the market. A few statistics may help to clarify why the US economy is in trouble and why Trump is making it worse.

Today, [42 percent of all wealth in the US](#) is held by the richest 1 percent of citizens. The percentage of wealth held by a tiny portion of the population has been rising as a long trend ever since 1980. That top 1 percent of all wealth-holders have a majority of their income in the form of profits, rent and interest. For the rest of the population — that is the other 99 percent — the bulk of all income comes from wages and salaries. Thus, the inequality of income and wealth in the US reflects the struggle between capitalist owners and employees, or, in popular language, the 1 percent vs. the 99 percent.

Now, this extreme inequality harms not only the middle class and the poor, but also the overall state of the economy as it produces instability. The rising percentage of profits to wages with every capitalist expansion means that consumer income and consumer spending become more and more limited at the peak of expansion. The downward pressure of aggregate demand leads in turn to less production and the firing of workers. For example, the highest level of inequality in the 20th century was reached in 1929, followed by the Great Depression, which lasted 10 whole years. Between 1929 and 1933, employment fell dramatically, with 25 percent of all workers being fully unemployed while 50 percent of all workers had only part-time jobs and the rest of the workers experienced substantially reduced wages.

Altogether, there have been 37 economic recessions or depressions in the United States. The most recent was the great capital Recession of 2007-2009, in which 12 percent of workers were fully unemployed.

What are the continuities and differences in economic policies between Trump and Obama?

Obama put forward a very weak economic stimulus after the Great Recession

which had the effect of very low rates of growth. In addition, he made agreements with Republicans on many issues, including tax revenues, spending and cuts on social programs, so inequality was allowed to increase in his administration. Trump is pursuing policies which heighten inequality more aggressively, with special emphasis on policies against women and marginalized communities. The combined increase in inequality, with a lack of demand for consumer goods, is leading toward a new recession.

You said “Trump is terrible for the economy.” But how would you compare the “Trump economy” to the “Obama economy”?

The “Obama economy” was growing but very slowly. Trump’s economic policies have led to rapid expansion of profits, which is supposed to lead to general economic growth. However, the increasing levels of inequality produced as a result of Trump’s policies have pushed the economy to its peak, and we are on the verge of a new recession. Indeed, because Trump and the Republicans have removed a large number of financial regulations, the banking and financial sectors are going wild, so the next economic downturn may actually become a major depression, which will drag down with it the rest of the global economy.

What type of policies is Trump specifically pursuing that increase inequality and which, in your view, are preparing the path for the next recession?

The most important single quantitative move by Trump and the Republican Congress to increase inequality was the so-called Tax Bill of 2017. In that tax bill, lower-income and most middle-income taxpayers will receive tiny amounts of extra money through lower [tax] rates in the first few years. Then, in the rest of the 10-year period of the plan, everyone in the category of poor and middle class will actually lose money. At the same time, there are incredible tax reductions for all of the wealthy, who are defined to be in the top 1 percent of taxpayers. In fact, it is now clear that the country will [lose \\$2 trillion in the next 10 years](#), but \$2 trillion of that money will end up in the already overstuffed pockets of the richest 1 percent. This is a very clear example of the type of policies implemented by the Trump administration and the GOP that will result in an astonishing jump in inequality of income and wealth in the United States.

Trump has restored tariffs and protectionism to a prominent place in his administration, undoubtedly due to the influence of his trade adviser, Peter

Navarro. Are Trumps tariff policies sustainable? And how do they affect workers here and abroad?

Trump is causing a war fought by rising tariffs, which will hurt all economies, causing greater unemployment.

First, keep in mind that all trade treaties are written by expert advisers who specialize in each product to be traded. In the last treaty that was agreed under the Obama administration (the now defunct Trans-Pacific Partnership deal), an investigation by Elizabeth Warren revealed that over 90 percent of the trade advisers came from the world of big business, and none of them from labor. Therefore, the tariff system is designed to help the large corporations, but it hurts average Americans. For example, the treaty that prohibited all generic drugs from being imported into the United States means that consumers would have to pay for the much higher prices of the brand name drug. Trump stopped this treaty completely, but he is now negotiating worse ones. And lets not ignore the fact that the [trade deficit has just soared](#) and exploded to its highest level in two years!

Trumps tariffs are designed to bring maximum profits to American corporation trading in the world. These policies, like those of Obama, will continue the process of low-wage exploitation to produce exports in many other countries, but will also continue the process of low wages in the United States. There is a lengthy discussion of these issues in the recent publication of the second edition of *Principles of Macroeconomics: Activist vs Austerity Policies*.

OK, but on paper at least, with the exception of the trade deficit, the US economy is doing quite well. Real gross domestic product [increased at an annual rate of 4.1 percent](#) in the second quarter of 2018 and unemployment is as low as it has been in two decades (3.9 percent as of July). Yet, real average wages remain stagnant, with purchasing power being what it was 40 years ago, and nearly half of the nations families cannot afford to cover the basics. How do we explain these apparent anomalies in the functioning of the contemporary US economy?

It is normal for every capitalist economy after an economic recession to have toward the end of its expansion a large boom in profits and production, but also an increase in inequality, which will cause a lack of buying power, leading to a new bust. And this is precisely what we are seeing today. In other words, the US

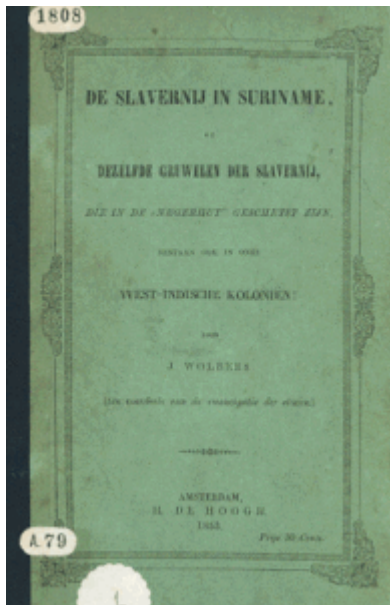
economy has all the typical signs of the typical expansion, leading in the end to a large bust.

About the author:

C.J. Polychroniou is a political economist/political scientist who has taught and worked in universities and research centers in Europe and the United States. His main research interests are in European economic integration, globalization, the political economy of the United States and the deconstruction of neoliberalism's politico-economic project. He is a regular contributor to Truthout as well as a member of Truthout's Public Intellectual Project. He has published several books and his articles have appeared in a variety of journals, magazines, newspapers and popular news websites. Many of his publications have been translated into several foreign languages, including Croatian, French, Greek, Italian, Portuguese, Spanish and Turkish. He is the author of [*Optimism Over Despair: Noam Chomsky On Capitalism, Empire, and Social Change*](#), an anthology of interviews with Chomsky originally published at Truthout and collected by Haymarket Books.

J. Wolbers ~ De slavernij in Suriname, of dezelfde gruwelen der slavernij, die in de 'Negerhut' geschetst zijn, bestaan ook in onze West-Indische Koloniën

Hoort het Nederlanders! deze woorden, aan het hoofd van dit opstel geplaatst, zijn uitgesproken door een' man, die door een langdurig verblijf in de *West-Indiën* in staat was uit eigene ondervinding te spreken, en die alzoo als een bevoegd getuige in deze zaak kan optreden. Het was op eene vergadering der Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van de afschaffing der slavernij, gehouden te 's *Gravenhage*, den 20sten October 1853, dat hij deze woorden uitsprak. Zijne taal was niet die der opgewondenheid, maar der bezadigde overtuiging, die zelfs zeer tegen overdrevene, eenzijdige beschouwingen in deze

waarschuwde, en de toestanden in de *West-Indiën* nog in vele opzigten verdedigbaar achtte.

En echter, hoezeer ook deze waardige man zijne stem tegen de slavernij hooren liet, en ijverig medewerkte, om het lot der slaven te verbeteren en plannen tot hunne vrijmaking aan de Regering voor te stellen—*toch* was het nog aan hem te zien, dat het verkeer sedert zoo vele jaren in een land, waar de slavernij tot eenen geregelden maatschappelijken toestand behoort, niet kan nalaten het gevoel op dit punt eenigzins te verstompen. Ja, ik werd op nieuws bevestigd in de overtuiging, dat men, levende onder eene dusdanige atmosfeer, zich niet, of ten minste zeer moeilijk, van haren invloed kan vrijwaren, en dat dien ten gevolge van de gunstige beschouwingen der slavernij in *West-Indiën*, hoezeer ook geheel te goeder trouw gegeven, nog wel iets af te dingen valt.

Zien wij dit onder anderen uit het volgende:

De reeds meergemelde heer deelde der vergadering eenige fragmenten uit eenen brief van een overheidspersoon in het district *Nickerie* mede, waarin deze meldde, dat het aldaar rustig was, dat er *bijna geene ontvlugtingen* van slaven plaats hadden, dat het verbod aan de eigenaars gegeven, om hunne slaven op hunne goederen niet meer eigenmagtig te tuchtigen, goed werkte; terwijl, daar deze tuchtigingen nu door en onder opzicht der policie geschieden, het lot van den slaaf zeker eene groote verbetering ondergaan had. Evenwel erkende hij toch vernomen te hebben, dat de straffen, op de plantagiën toegediend, nog dikwijls *zeer buitensporig* waren.

Ik ben geheel overtuigd, dat deze waardige spreker het berigt, dat er bijna geene ontvlugtingen der slaven meer plaats hadden, te goeder trouw geloofde, doch wat mij betreft, niet minder geloof meen ik te mogen hechten aan hetgeen door een ander lid der vergadering uit eenen anderen brief voorgelezen werd, en hetgeen met het bovengemelde in lijnregte tegenspraak stond.

Deze brief, door iemand, die thans tijdelijk in de *West-Indiën* is, aan zijnen broeder in *Nederland* gerigt, luidde als volgt:

“Overigens, beste broeder! is de dienst in *West-Indiën* alles behalve aangenaam; alles is nietig en klein; overal achteruitgang zichtbaar; terwijl kleingeestige trots alle conversatie tot eene plaag maakt.

“Daarenboven zijn wij niets meer of minder dan dienaren van policie, wier taak het is het wegloopen van slaven te beletten en reeds weggeloopene wederom bij hunne lieve meesters te brengen.

“Dat is dan nu ook mijne eervolle betrekking aan de *Nickerie*, en dank hebbe de liefderijke (!) behandeling, die de slaven niet zelden moeten dulden, wij hebben *handen vol werk!*

“Is het te verwonderen, dat die ongelukkigen, die op eene wederregtelijke wijze van hunne vrijheid zijn beroofd, en op wie het juk der slavernij zwaar drukt, geene pogingen onbeproefd laten ter herkrijging hunner vrijheid? Waarlijk, men sprak in *Nederland* veelal over de slaven als over wezens, die nog voor geene vrijheid rijp zijn, en die bij hunne meesters eene veel minder harde behandeling hebben te verduren dan menig arbeider in beschaafde landen; en ik erken dat er uitzonderingen zijn, dat er werkelijk goede meesters voor hunne slaven bestaan. Maar zij, die het lot dier wezens, vooral op de plantagiën, over het algemeen van zulk eene gunstige zijde beschouwen, toonen zelfs geen flauw denkbeeld te hebben van het ellendig aanzijn, waartoe vele dier ongelukkigen zijn gedoemd. En toch die zelfde mannen, die met de regterhand den broeder geesselen ten bloede toe, bieden hem met de linkerhand het boek des levens en leveren, zonder het te weten, eene parodie op het Christendom, die meer schade doet aan de goede zaak dan tien zendelingen in één jaar kunnen herstellen.

“De menschen, die den slaaf het Christendom brengen, die hem willen leeren zijne goden te verlaten voor den liefderijken Vader; die menschen, welke den slaaf eene godsdienst prediken, wier hoogste bestanddeel de hoogste liefde is, die

menschen beginnen met den broeder, dien zij willen bekeeren, als een wild dier te ketenen, als een handelsartikel hem te verkoopen, ten bloede toe hem te geeselen, zijne vrouw en dochters te onteeren. En als dat alles heeft plaats gehad, verwondert men zich over de weinige sympathie des zwarten voor eene godsdienst, wier belijders zulke gruwelen plegen!”

Uit dezen brief blijkt, dat er toch nog al ontvlugtingen plaats hadden, en dit strijdt alzoo met het door bovengemelden overheids-persoon medegedeelde. Hoe is het ook mogelijk voor zoo iemand, hoe welgezind ook, alles te weten te komen, daar men zeker, van de goede bedoelingen der regering in de zaak der emancipatie bewust, zooveel mogelijk deze zaken voor hare vertegenwoordigers tracht te verbergen.

Dat er echter zeer veel vrees voor bestaat, blijkt, gelijk verder verhaald werd, daaruit, dat de rivier, uitmakende de grensscheiding der kolonie, steeds afgezet wordt met wachtposten en pontons, ten einde het ontvlugten der slaven te beletten.

Doen dus die beide mededeelingen de slavernij aldaar niet van eene afschuwelijke zijde kennen?

Ja zeker! want het blijkt dat vele voorzorgen noodig zijn, om het ontvlugten te beletten; en tevens ziet men dat de aangehoudene vlugtelingen zwaar gestraft worden; terwijl, niettegenstaande die vele voorzorgen, niettegenstaande de gestrenge straf, er toch nog vele ontvlugtingen plaats hebben.

Hoe sterk is dus niet de begeerte naar vrijheid bij die ongelukkigen levendig, zoodat zij daarvoor alles trotseren! En zoude die begeerte niet zeer gevoed worden door de slechte behandeling, die velen hunner van hunne meesters ondervinden, door die buitensporig strenge tuchtigingen, welke zij op de plantagiën moeten ondergaan? Inderdaad, reeds daaruit alleen mogen wij vermoeden, dat dergelijke tooneelen, als in de *Negerhut* geschetst worden, ook in *Suriname* plaats vinden.

Zie onder anderen de *Vereeniging: Christelijke Stemmen*, in het Nummer van Maart 1853, bladz. 595 en 596.

Daar lezen wij:

Het is mij een belangrijke pligt geworden om den deskundige te vragen waaraan wij ons te houden hebben in de kwestie der emancipatie der slaven, na de mededeeling, in de *Nederlander* in het Nr. 790 uit een adres aan Zijne Majesteit den Koning opgenomen, waarin de volgende woorden voorkomen:

»Een enkel voorbeeld slechts, Sire! van hetgeen volgens geloofwaardig getuigenis niet lang geleden in het aan Uwe Majesteit en *Nederland* door God toevertrouwd *Suriname* voorviel.»

»Eene plantagie werd door de welwillendheid der directie opengesteld voor de prediking van het Evangelie. De eerste heilrijke vruchten vertoonden zich reeds. Orde, tucht, huwelijksrouw, matigheid, zedelijkheid begonnen te heerschen. Maar ach! de plantagie geraakt onder ander beheer, de prediking werd verboden; de slaven werden gedwongen tot dronkenschap en schrikkelijke zonden, en spoedig had de Satan het woord weggenomen, dat in hunne harten gezaaid was.

«Eene jeugdige slavin, naar men meent, vrucht van het overspel haars meesters, werd bekend gemaakt met de genade Gods in Christus. Tot ontucht aangezet door dien zelfden meester en diens zoon, weigerde zij volstandig. Er moest wraak geoefend worden. Geesseling is volgens de milde verordeningen in de *West* het onvermijdelijk gevolg, wanneer de slaaf de hand tegen zijnen blanken meester opheft. Hiertoe wist men het meisje te tergen. Het onschuldig slagtoffer werd dan ook gegeesseld. En in het midden der smarten hoorde men haar uitroepen: «Heere Jezus! mijn ligchaam moge mijnen meester toebehooren, mijne ziel behoort U toe, en Gij wilt niet dat die zondigt door toestemmen in ontucht met mijnen vader en broeder. Heere! Gij hebt voor mijne zonden oneindig meer geleden dan ik ooit doen kan uit gehoorzaamheid aan Uw gebod. Daarom, Heere Jezus! Uw wille geschiede, behoud maar mijne ziel!"""

In dat zelfde Tijdschrift van April dezes jaars, bladz. 667, leest men het volgende:

»In December 1840 heb ik de *West-Indiën* verlaten, na een verblijf van ongeveer 3 jaren, in Januarij 1837 aldaar aangekomen zijnde; en hoewel niet al dien tijd in *Suriname* zelve hebbende doorgebracht, ben ik toch een geruimen tijd in die rivier en voor de stad *Paramaribo* gestationeerd geweest. Tijdens mijn verblijf in die streken, bestond reeds de bepaling: dat slavenkinderen en ouders bij verkoop niet van elkander mogten gescheiden worden, waren er bepalingen gemaakt op de straffen der negers, en mogten de slavenmagten niet van de plantagie waarop

zij behoorden, naar andere worden overgebracht; eene bepaling, die niet alleen aan liefde tot de negers moet toegeschreven worden, maar die ook wel degelijk aan veiligheid en om oproer tegen te gaan zijnen oorsprong te danken heeft, daar de neger zeer gehecht is aan den grond, waar hij toe behoort. In de stad *Paramaribo*, om het straffen der negers in de huizen te vermijden, bestond het zoogenaamde piket, waar de slaaf op aanvraag van den meester een zeker bepaald aantal slagen ontving. Niettegenstaande al deze wetten en bepalingen heb ik, op eene plantagie gelogeed zijnde, des morgens bij het opstaan reeds de zweep in werking gehoord, en eens des avonds in gezelschap met dames uit het achterhuis de kreten van eene slavin, die iets tegen hare meesteres misdaan hebbende door een neger met een touw slagen werden toegebracht. Wanneer ik nu hier te lande heb gezien, dat onder al onze wetten en vrijheden, arbeiders en ondergeschikte dienaren uit vrees niet durfden klagen over eenen rentmeester, die hen niet behandelde naar regt en billijkheid, dan geef ik toch in bedenking, of de neger op eene afgelegene plantagie zal durven klagen over de mishandelingen, hem aangedaan door iemand, die zoo vele middelen tot zijne dienst heeft om, zoo als men zegt, hem deze klagten betaald te zetten of in te peperen.

«Tijdens mijn verblijf aldaar begon men meer toegang aan de zendelingen der *Hernhutters* op de plantagien te verleenen. Was dit alleen uit liefde voor de onsterfelijke zielen der negers? Ach neen! want uit den mond van eenen administrateur en eigenaar zelven vernam ik, dat men ondervonden had, dat de slaven, die onderwijs van de zendelingen ontvingen, veel meer ondergeschikt waren dan anderen.

«Dit nu was de toestand bij mijn vertrek nu 12 jaren geleden, en nu is toch niettegenstaande al die wetten en bepalingen een feit in het bewuste adres van 1848 aangehaald, dat toch wel later zal zijn voorgevallen, en het is te betreuren dat de daders niet met naam genoemd zijn, hetgeen mij voorkomt altijd in het opgeven van dergelijke feiten een noodzakelijk vereischte te zijn.»

Zoo schrijft mij een onzer edelste mannen, die evenmin er tegen opziet zijnen naam te noemen als de berigtgever van de in bijgaanden brief opgeteekende daadzaken.

Waarde Ds.!

De laatste uwer vragen kan ik nu bepaald beantwoorden.

Ik had heden middag eene bijeenkomst met een heer, die vroeger in 's lands dienst als marinier een geruimen tijd in *Suriname* verkeerde, niet alleen te *Paramaribo*, maar ook aan de *Nickerie* en elders. Zijn antwoord op die vragen, die ik hem deed, kwam hierop neer: «Of en welke wetten er tegen de mishandeling der slaven zijn, kan ik u niet met juistheid zeggen; maar vraagt u mij of ze gehandhaafd worden, dan kan ik als ooggetuige bepaald zeggen: neen. Wat hiervan zijn moge in de stad, onmiddelijk onder het oog der regering, weet ik niet, maar op de plantagien, ook daar, waar zich beambten van gouvernementswege in de nabijheid bevinden—vooral bij de grenzen van het Engelsch gebied en door Engelschen van origine—wordt de afschuwelijkste wreedheid gepleegd, en is de slaaf blootgesteld aan de onmeedoogendste mishandeling. Al wat ik daarvan met eigene oogen gezien heb, zou ik u niet in bijzonderheden willen mededeelen en u zoudt het niet kunnen aanhooren.»

Eenige voorbeelden echter haalde hij er van aan: Eenige slaven en slavinnen eener plantagie aan de *Nickerie* wilden zich gaan beklagen bij den beambte. Wel wetende dat zij geene vergunning zouden ontvangen om zich te verwijderen, verlieten zij hunne hutten in stilte, en begaven zich naar den Droski. Deze, in plaats van zich in persoon tot den Directeur te vervoegen, om op de plaats zelve en bij onpartijdigen naar de waarheid onderzoek te doen, *schrijft* aan hem, en ontvangt, zoo als zich denken laat tot antwoord, dat de geheele aanklagt leugen is. Op die getuigenis gaat de beambte af, en zonder moreele overtuiging van de schuld der arme negers geeft hij ze allen, vrouwen zoowel als mannen ter straoefening over aan een burgerlijk officier; deze laat hun de beenen kruisselings over elkander en de armen uitgestrekt op een paar dwars over elkander geplaatste balken vastgebonden, voorover op den grond leggen, en beveelt daarop aan twee mannen de—men mag zeggen—bloedige geeseling te beginnen. De beschrijving, welke die heer er mij van gaf was ontzettend, en de herinnering er van vervulde hem nog met de levendigste verontwaardiging. Elke slag nam een stukje van het vleesch weg, en—het aantal slagen klom tot bij de 200.—Hij was er ooggetuige van, maar kon het er niet bij uithouden, gelijk dan ook de vreesselijke tooneelen van dien aard, die zich gedurig herhaalden, zonder dat men beschermend tusschenbeiden komt, eene der beweegredenen waren, die hem zijn ontslag hadden doen verlangen.—Het blijkt wel uit bovenstaand geval wat er zij van het regt, dat het gouvernement den slaven toekent, om zich te beklagen in geval van mishandeling. Het andere voorbeeld dat hij aanhaalde was dit: Een jongen had een zuurzak (vrucht) weggenomen. »De missie" liet hem tot

straf in een boom binden, en zoo buiten vernachten ten prooi aan de ondragelijkste marteling van wege de Muskiten. »Dat de jongen den volgenden morgen nog leefde,» voegde hij er bij, »was inderdaad een wonder.»

Verder op bladz. 670.

Eene volgende geschiedenis werd ons medegedeeld. Den edelen schrijver werd in *Suriname* zelve dit verhaal medegedeeld. Er ligt eene poëzij in, die de haren te berge doet stijgen en het bloed in de aderen stilstaan. Wij geven dit verhaal ook enkel als poëzij, maar willen dan toch mededeelen, wat gruwelijke geschiedenis aangaande eene onzer Surinaamsche slavenhoudsters verhaald wordt:

»Ik heb met uitstekende belangstelling gelezen *Uncle Tom's Cabin*, hoewel met eenig vooroordeel dit werk begonnen zijnde, maar ik heb aan de waarheid daarin vervat hulde moeten toebrengen.

»Kan nu in onze kolonie, door de bestaande wetten, de gruweldaad niet op die hoogte gevoerd worden, om karakters als eenen Simon Legree te doen ontwikkelen, *Suriname* kan toch ook eenen Wolf noemen, dien men in vrouwenkleederen heeft laten ontsnappen, en eene mevrouw, die in eene tentboot reizende, het kind van eene slavin dat schreeuwde, en door de moeder niet kon worden gestild, van haar afnam, en zoo lang onder water hield tot het gesmoord was, zeggende: »ik zal wel maken dat het stil zwijgt;» dit laatste heeft aanschouwd iemand, die ik tijdens mijn verblijf in de kolonie heb aangetroffen.

Maar men heeft aldaar slechts rond te zien, om op te merken, dat de zonde ook zijne straf medebrengt; en ik ben vele kreken doorgevaren, daar plantagie aan plantagie verlaten, verwoest en verwilderd lag, en de gebouwen langzamerhand in puin nederstorten.»

Eindelijk meldde ons de *Nederlander* van 17 October:

«Door weinigen zal de wenschelijkheid ontkend worden van een *onderzoek*, omtrent de juistheid of logenachtigheid der berigten, die, ook in den laatsten tijd, omtrent *demishandelingen der slaven in onze West Indische bezittingen* zijn openbaar gemaakt.

Daaronder heeft ons vooral ook het volgende verhaal getroffen van hetgeen *zeer onlangs*, in December 1852, zou geschied zijn. Het betreft onmenselijkheden

aan eenen slaaf, *wegens het niet verraden van de zijnen*, gepleegd.

«Gij weet dat er hier van tijd tot tijd nog *boschpatrouilles* plaats hebben, welker doel is, weggelooopen slaven levend of dood in de bosschen te schieten of op te vangen. Krijgt men hen levend in handen, dan is eene vreesselijke geesseling met de zweep of tamarinde roede, welke nog gevoeliger treft, hun loon. Schiet men hen echter dood of zoodanig, dat zij aan hunne wonden sterven, dan voert men slechts de regterhand met zich, ten blijke dat men terugkeerende regt op de op ieder hoofd gestelde premie heeft. Deze hand wordt dan gedurende den togt 's avonds geroosterd of zoogenaamd *gebarbakot*, om het bederven er van te voorkomen. Wat zou ik u een aantal ongeloofelijke martelingen kunnen mededeelen, welke, door zulke patrouilles opgevangene slaven, van deze moesten ondergaan! «In het begin van December des vorigen jaars trok er weder zulk eene patrouille het bosch in, onder bevel van eenen burger-kapitein, en geleid door een' gids, welke zelf een weggelooopene of opgevangene slaaf was. Den eersten dag reeds stiet men op een verlaten kamp en vernielde den volgenden dag een door den gids aangewezen kostgrond, marcheerde daarop verder, tot dat de gids verklaarde in de ongebaande wildernis geen bepaalden weg meer te weten en dus het spoor te hebben verloren, waar zich andere wegloopers bevonden. Oogenblikkelijk kreeg de arme slaaf 50 slagen met woudstokken.

«Den volgenden dag de gids op nieuw moettende verklaren, den weg niet meer te weten, maakte men een vuur aan, en plaatste hem daarboven, op een' kleinen, de hitte ondragelijk makenden afstand, dreigende men, indien hij niet dadelijk wilde zeggen waar zich de weggelooopene slaven bevonden, hem te zullen ophangen; iets wat dan ook werkelijk plaats had. Men sneed eerst toen het koord los, toen hij er half dood bij hing, en keerde toen naar den kostgrond van den vorigen dag terug, waar men den gids op nieuw 50 slagen gaf. Twee dagen later bond men hem in het bosch op een boom, met de handen en voeten onder denzelven vast, na afloop waarvan de 32 slaven, die de patrouille, als lastdragers waren medegegeven, werden gelast ieder op hunne beurt 5 à 6 stokslagen aan hunnen kameraad te geven, hebbende tijdens deze wreede afstraffing de burger-kapitein en burger-adjutant zich met ontblootte degen en ponjaard aan weerszijden van het slagtoffer geplaatst, ten einde hem bij iedere zijwaartsche beweging eene wonde door de punten dier wapens toe te brengen, iets, hetwelk dan ook onderscheidene malen geschiedde. Des avonds, op den kostgrond zittende, vermaakte men zich, met brandend lak en sigarenasch op het ligchaam van den

reeds zoo zeer mishandelden gids te werpen, terwijl de aanvoerder hem nog 2 slagen met een geweer op het hoofd gaf, en sommige der soldaten den armen slaaf op nog laaghartiger wijze hebben mishandeld.

De patrouille kwam onverrichter zake terug. Men had eene zeer slechte jagt gehad, want er was geen enkel mensch doodgeschoten of opgevangen. Doch er was een slaaf mishandeld, zoo als ik u dit heb medegedeeld, en dit wel gedeeltelijk op last, en geheel in tegenwoordigheid van iemand, die met de zorg voor de behandeling van een niet gering aantal slaven, en met de handhaving der wetten, in het onder zijn gezag geplaatst gedeelte der kolonie, is belast!"

Spreekt dit slechts van enkele feiten, een algemeen overzicht wegens de behandeling der slaven in *Suriname* is te vinden in eene door de hoofdvorstanders van de zending der Evangelische Broedergemeente in de kolonie *Suriname*, den Heer Otto Tank, aan de Heeren eigenaars van plantagiën gerigte circulaire, waarin hij slechts meerdere vrijheid tot het geven van onderwijs aan de negers vroeg. In dezen brief komen de volgende uitdrukkingen voor:

"Mijne Heeren! ik zou meenen laakbaar te handelen, wanneer ik mijne overtuiging voor u, gelijk het voor vrije Nederlanders betaamt, niet eerlijk en rondborstig deed kennen. Daarom wil ik ook dit niet terug houden. Terwijl ik *Suriname* reeds kende, heb ik nu ook de meeste slavenlanden in *West-Indiën* en *Noord-Amerika* bezocht en naauwkeurig gadeslagen, met deze uitkomst, dat ik de slaven nergens aan zulk eene slechte behandeling heb onderworpen gezien als in *Suriname*.

Waar ziet men elders de negers naakt en door zweepslagen gewond langs de straten gaan? Zelfs niet bij den arbeid zijn de negerslaven op de Deensche eilanden ongekleed en waar, dan bij ons, moet de neger straf ondergaan, alleen omdat hij eene klagt heeft ingediend; waar worden zij zoo *onmenschelijk* gestraft als bij *ons*? Het naast aan ons gelijk staan de Franschen en dan volgen de Spanjaarden."

Aan zoodanigen barbaarschen staat van zaken kan geen einde komen ten zij door emancipatie.

Deze en dergelijke gebeurtenissen hebben plaats, kunnen ten minste plaats vinden, zelfs zoo iets ontzettendst als hetgeen door de *Nederlander* vermeld is;

want dergelijke jagen, bosch-patrouilles genaamd, geschieden niet zelden.

In de vergadering dato 20 October, werd aan hem, die uit eigene ondervinding spreken kon, gevraagd, of er ook tijdens zijn verblijf in *Suriname* bosch-patrouilles hadden plaats gehad.

Het antwoord was bevestigend, “maar” voegde hij er bij, “er was door de hooge Overheid bevolen de negers niet te mishandelen, in plaats van kogels slechts hagel op de geweren te laden, en niet op de edele deelen, slechts op de beenen en voeten te schieten.”

Inderdaad eene verzachting, die echter nog genoeg smartelijks voor het menschelijk, om niet te zeggen voor het Christelijk gevoel overlaat. Maar zou ook *deze* verzachtende verordening der Overheid wel altijd op plaatsen ver buiten haar gezigt, en in eenen staat van agitatie, waarin men door de jacht en zeer zeker door de jacht op menschen ligtelijk geraakt, opgevolgd geworden zijn? Zou alles zoo in den regel en stipt overeenkomstig de bevelen zijn geschied?

Wij durven zeggen, neen! Maar al ware dit zoo, is dan nog niet de gedachte afschuwelijk, dat menschen van ons vleesch en been, als een wildbraad gejaagd en vervolgd worden, alleen omdat zij hunne vrijheid zoeken te verkrijgen?

Vrije Nederlanders! Wij vragen u dit in gemoede af, is dit niet verschrikkelijk?

Maar behoeven wij tot schetsen van gruwelen onze toevlugt te nemen, om het gruwelijke der slavernij te doen uitkomen?

De beschrijving van den gewonen toestand der slaven, is voldoende.

Zie hiervoor het uittreksel uit de Circulaire van Otto Tank. Maar laten wij partikuliere berigten voor een oogenblik daar en gaan wij over tot het verslag van Regeringswege gegeven. Lezen wij het Reglement op het onderhoud, den arbeid, de huisvesting en de tucht der slaven, bekrachtigd bij Koninklijk besluit van 6 Februarij 1851, N°. 17, en door den Gouverneur van *Suriname* 6 Mei 1851 afgekondigd. Van dat reglement is gezegd, dat het bepalingen inhoudt, die alleszins ten waarborg strekken tegen elke mishandeling der slaven; dat, indien het opgevolgd werd, dit eene groote verzachting in het lot van den slaaf te weeg zou brengen.

Nemen wij slechts enkele punten:

“Te *Paramaribo* en te *Nieuw-Rotterdam* kunnen of moeten de ambtenaren der Policie, eenvoudig op aanvraag der meesters of van derzelve vertegenwoordigers (NB. zonder dus te kunnen of mogen onderzoeken of deze aanvraag billijk is!) aan de slaven boven de 14 jaren, de mannelijke 25, de vrouwelijke 15 zweepslagen toedienen, en hierbij voegen opsluiting gedurende 3 etmalen, met of zonder boeijen.

Op de plantagiën of gronden hebben de gezagvoerders regt tot het opleggen eener straf van 14 dagen opsluiting, het aanleggen eener ligte kettingboei gedurende 14 dagen en weder 25 of 15 slagen; terwijl eigenaars of administrateurs het regt hebben het dubbele der straf op te leggen.

Zouden die slagen altijd op de plantagien, waar zeker weinig toezigt van regeringswege is, zoo juist gesteld worden? en hoe dikwijls kan dan die straf herhaald worden? Hiervan schijnt geene bepaling te zijn.

Maar al ging dit altijd juist, is het toch niet een gruwel? Moet het hart eens Christens niet geschokt worden, wanneer hij eerst deze verschrikkelijke tuchtiging, als tot eengewonen toestand behoorende, omschreven heeft gezien, en dan in het regeringsverslag verder leest: “Door deze nieuwe bepaling heeft het lot van den armen slaaf eene wezenlijke verbetering ondergaan!!!”

Als een staaltje hoe wreed de tuchtigingen onder *toezigt der policie* kunnen zijn, deelen wij hier mede hoe zulks in *Amerika* geschiedt. Wij ontleenen het aan het uitmuntend werk van Mevr. Beecher Stowe: de Slavernij, sleutel op de Negerhut. Hollandsche vertaling, bladz. 84. Het is een fragment van eenen brief van Ds. Stowe aan Mr. Charles Summen gezonden, die tien dagen te *New-Orleans* besteedde aan het bezigtigen der openbare inrigtingen, scholen, asylen, gasthuizen, gevangenscholen enz.

“In de neger-afdeeling zag ik veel om mij te doen blozen, dat ik een blanke was en veel dat voor een oogenblik eenen boozen geest in mijne dierlijke natuur opwekte. Toen ik op een groot bestraat binnenplein kwam, waar omheen gallerijen liepen, gevuld met slaven van verschillenden ouderdom, sekse en kleur, hoorde ik het kletsen eener zweep, waarvan elke slag als een knallend pistoolschot klonk. Ik draaide mijn hoofd om en zag een tooneel, dat mij letterlijk tot in het gebeente deed koud worden, en mij voor de eerste maal in mijn leven het gevoel gaf, dat

mijne haren te bergen rezen. Daar lag een zwart meisje plat voorover op eene plank; hare twee duimen zamengebonden en aan het ééne einde vastgemaakt; hare voeten insgelijks gebonden en strak naar het andere einde getrokken; terwijl een riem, over haren rug gaande en om de plank bevestigd, haar vast daartegen aandrukte. Beneden den riem was zij geheel naakt. Naast haar, op eenen afstand van zes voet, stond een reusachtige neger met eene lange zweep, welke hij met schrikkelijke kracht en verbazende [17]juistheid aanwendde. Elke slag nam eene streep vel mede, die aan de zweep vastkleefde of lellend op de steenen viel, terwijl het bloed daarop volgde. Het arme schepsel kromp en gilte, en met eene stem, die te gelijk hare vrees voor den dood en hare schrikkelijke pijn deed blijken, schreeuwde zij tot haren meester, die bij haar hoofd stond: "O spaar mijn leven! sla mij de ziel niet uit!" Maar de zweep bleef nederdalen; streep op streep werd van hare huid afgestroopt, kerf op kerf werd in het levende vleesch gesneden, tot het een wankleurige, bloederige klomp raauwe lillende spieren werd. Het was met de grootste moeite dat ik mij weêrhiel van op dezen pijniger toe te springen en zijne zweep te stuiten. Maar, helaas! wat kon ik anders doen dan mij omkeeren, om mijne tranen voor de lijderes en mijne schaamte over het mensdome te verbergen?

"Dit was in eene openbare, geregeld georganiseerde gevangenis; de straf was eene zoodanige, die door de wet erkend en toegelaten was.

"Maar denkt gij dat de rampzalige een gruwelijk misdrijf had gepleegd, daarvan overtuigd en tot de zweep veroordeeld was? Geenszins. Zij was voor haren meester gebragt, om door den gemeenen beul gegeesseld te worden, zonder proces, regten of jurij, alleen op zijn wenk of knik, voor een of ander wezenlijk of vermeend misdrijf, of om zijne grilligheid of boosaardigheid te voldoen. En hij mag haar, zonder eenige reden op te geven, dag aan dag daar brengen, en zooveel slagen laten geven als hij verkiest, beneden de vijf en twintig, indien hij het loon maar betaalt. Of indien hem dat belieft, kan hij aan zijn eigen huis eene geesselplank houden en zich daar tot een' barbaar maken. Eene stuitende bijzonderheid dezer gruwelijke strafoefening was de openbaarheid daarvan, gelijk ik gezegd heb. Het gebeurde op een binnenplein, door gallerijen omringd, die met kleurlingen van verschillende sekse waren gevuld, weggeloopene slaven, aangeklaagde misdadigers en slaven, die te koop waren. Men zou natuurlijk denken, dat zij naar voren drongen en met ontzetting het barbaarsche schouwspel beneden aanzagen; maar dit deden zij niet; velen van hen merkten het

naauwelijks op, en velen waren er geheel onverschillig voor. Zij gingen voort met hunne kinderachtige tijdkortingen, en sommigen op een afgelegen gedeelte der galerij lachten luidkeels. Zoo laag kan de mensch, naar Gods beeld geschapen, in barbaarschheid verzinken!”

Wij zien hieruit, dat die tuchtigingen toch ook nog zeer wreed zijn. Zijn zij dit niet alzoo in *Suriname*? Nu, veel van het bijkomstige kan er afgedaan worden, en nog zal het niet ophouden verschrikkelijk te blijven.

In *Paragraaf* 5 van het genoemde regerings-reglement, wegens het verbod van scheiding tusschen moeders en kinderen, is mede nog deze bepaling gevoegd, dat de afzonderlijke verkoop van eenig slavenkind of van de moeder, ook als een toevoegsel aan de haar op te leggen straf kan plaats hebben.

De vrijheid, dit zoo heerlijke voorregt, waarvoor onze vaders zoo lang gebeden, zoo lang gestreden hebben, is den armen slaaf ontzegd; elke poging, tot verkrijging daarvan aangewend, wordt zwaar gestraft. (Zie parag. 3.)

Zoo daar eene daad van verzet of geweld tegen personen, die den vlugteling hebben aangehouden, gepleegd is, (en hoe spoedig kan zich dit geval voordoen) kan de doodstraf toegepast worden; en hoe gestreng wordt mede de begunstiging gestraft! (Zie dezelfde paragraaf.)

Laten wij, Nederlanders! niet langer roemen op onze vrijheid; laten wij liever blozen, dat het woord des Heeren, Matth. VII: 12: “Alle dingen, die gij wilt dat u de menschen zouden doen, doet gij hun ook alzoo,” bij ons, die ons roemen eene Christen-natie te zijn, nog zoo weinig doorgedrongen is.

In ons burgerlijk wetboek leest men: “Allen, die zich op het grondgebied van den staat bevinden, zijn vrij en bevoegd tot het genot der burgerlijke regten. Slavernij en alle andere persoonlijke dienstbaarheden, van welken aard ook of onder welke benaming ook bekend, worden in het rijk niet geduld.”

Welk een voortreffelijk artikel in ons wetboek! Maar, helaas! het strekt zich niet uit tot de inwoners onzer overzeesche bezittingen; want hoe ware het dan mogelijk, dat onze overheid dáár nog reglementen maken moet voor menschen, die men slaven noemt!

Is dit niet met twee maten meten? Moet dit niet den Heere een gruwel zijn?

“Maar,” zoo zegt iemand, “die slaven zijn ons eigendom, onze bezitting.”

Dat zij zoo; maar met welk *regt* noemen wij den slaaf ons eigendom?

“Zij of hunne vadersen,” sprak eenmaal een onzer uitnemende mannen, “zijn gestolen, geroofd; en onze vadersen hebben deze gestolenen, deze geroofden gekocht, om ze tot hun voordeel te gebruiken. En hechten wij dan niet ons zegel aan de ongeregtigheden, door onze vadersen gepleegd? Zijn ook wij dan niet medepligtig aan de gruwelen, onafscheidelijk aan het bestaan der slavernij verbonden?”

Men voert ons de opmerking tegen, dat de slavernij voor die lieden toch eigenlijk nog eene weldaad is; daar zij nu in eene Christelijke (?) maatschappij leven, onder den klank des evangeliums.

Maar deze opmerking geldt ter *verontschuldiging* al zeer weinig. Of wat is het voor een Christendom, dat men dien armen menschen brengt, nadat men hen eerst op de aller-onchristelijkste wijze geroofd, verkocht, geslagen en den dieren gelijk gemaakt heeft! En buitendien, mag men iemand slaaf doen zijn, om hem Christen te kunnen maken? Mag men het kwade doen, opdat het goede er uit voortkome?

Dat dit ook niet de reden ter aanhouding der slavernij is, is duidelijk genoeg. Van achtingwaardige en betrouwbare zijde is medegedeeld, dat er eenige jaren geleden door de eigenaars bij de regering aanvraag tot emancipatie met schadeloosstelling gedaan is; maar dat deze zaak *was vervallen*, omdat er *geen geld* was. Zoodat het ook hier weder bleek, dat de dienst van den Mammon zich nimmer met de wegen Gods vereenigt. Dit was wederom eene bevestiging der waarheid: Het is onmogelijk twee heeren te dienen.

Eene gewone, dikwijls herhaalde tegenwerping tegen de emancipatie is: “De Engelsche emancipatie is mislukt.”

Maar Otto Tank, reeds vroeger hier genoemd, zegt in die meergemelde circulaire daarvan:

“Niet een eenigen Engelschman, (en onder hen waren oude aanzienlijke planters,) heb ik aangetroffen, die den toestand der slavernij zou terug gewenscht hebben, veeleer dankten zij God, uit zulk eene jammerlijke betrekking verlost te zijn. De

toestand der Engelsche koloniën in de *West-Indië* is, volgens de getuigenis bij de hooge Overheid op de plaats zelve ingewonnen, over het geheel genomen gunstig; maatschappelijk geluk en welvaren, in verband met zedelijkheid en kunstvlijt, nemen overal toe in uitgebreidheid en kracht.”

Wegens de emancipatie op *Jamaïka*, voornamelijk door middel van den ijverigen zendeling Knibb daargesteld, vinden wij toch ook gunstige berigten over den toestand der negers op dat eiland. Men leze slechts de beschrijving dezer emancipatie, medegedeeld in de *Berigten wegens de uitbreiding van Gods rijk op aarde*, 6de deel, bladz. 67. Eerst waren door een parlaments besluit van 16 Augustus 1834, de kinderen na dien tijd geboren vrij verklaard, de volwassenen nog slechts tot eenen dienstdtijd van 6 jaren verplicht, maar ondanks dit besluit hielden de misbruiken en mishandelingen nog niet op. “Dat alles,” zoo leest men verder: “bragt Knibb met onverschrokken moed aan het licht, en hij rustte niet, totdat eindelijk het Parlement reeds den 1 Augustus 1838 alle negers vrij verklaarde. Welk eene vreugde op het eiland *Jamaïka*! Hoe verbeidden de negers in den laatsten nacht hunner slavernij, in verzamelingen van vele duizenden, het slaan van het middernachtelijk uur!

Groote vreugdefeesten werden gevierd, ketenen en geesselroeden werden plegtig begraven. Maar ofschoon ook alle planters een oproer hadden geprofeteerd, geen spoor daarvan vertoonde zich. Zij zelve zochten oproer te maken, ten einde alzo oorzaak te vinden, om de negers te overvallen. Zij bedreigden het leven van Knibb; onder kerktijd lieten zij ruiters de deuren der kerken voorbijsnellen met den kreet: “Meester Knibb is doodgeschoten! Onbeschrijfelijk was de spanning onder de negers, maar Knibb trok door het eiland van het ééne einde tot het andere, en bragt allen tot bedaren. De negers breidden zich nu in kleine dorpen uit, wier namen zeer merkwaardig waren, als b. v.: *Beproof en zie; Goede tijding; Tijd en geduld; Sta pal; Lang gewacht; Ten laatste gekomen*. Knibb zorgde voor kerken en scholen, leeraars en schoolmeesters, en geraakte daardoor in geldelijken nood; maar hij vertrouwde op Hem, die spreekt: “Mijne is het zilver en het goud.” Tot redding uit dezen nood, en om zich te ontdoen van al den afschuwelijken laster en de verdrukking, welke de zendelingen en de negers voortdurend van de planters hadden te verduren, werd Knibb weder naar *Engeland* gezonden, waar hij in het voorjaar van 1840 aan wal stapte. Hij doorreisde het land, en droeg zijne zaak den volke voor in treffende redevoeringen. Hij sprak: “Hoort! welke menschen de vrijgemaakte negers zijn.

De verwoeste kerken hebben zij uit eigene middelen opgebouwd; in plaats van elf kleine kapellen, staan er thans 12 groote kerken. Hunne leeraren en meesters bezoldigen zij zelven. Mijne gemeente onderhoudt 2 zendelingen en 7 onderwijzers en onderwijzeressen, en toch is er geen enkel rijk man onder hare leden. Voor dat zij vrij waren telden wij 28,000 gedoopten, of die tot den doop werden toebereid, maar thans 46,000. In de provincie waar ik woon, werden van de 125,000 menschen gedurende het laatste jaar slechts 19 voor de regtbank getrokken. Toen de Heer Gurney de gevangenis in *Falmouth* bezocht, was daarin slechts één mensch, en die was een blanke. In het gebied van *St. Arns* is de gevangenis voor 6 maanden gesloten en de cipier intusschen gepensioneerd geworden. Van de 25,000 leden, die tot onze kerk behooren, is slechts één persoon om misdaad voor het geregt geweest, en die is vrijgesproken. Als ik naar den loompolen ging, om dien nog eens te bezien, zeide mij de opziener: "men kan het ding niet meer gebruiken, want het is verroest." De plaats, waar één onzer diakenen vroeger zoo gruwzaam was gegeeseld geworden, vond ik met doornen begroeid.

Zulke getuigenissen, hoewel van onderscheidene tijden (de brief van Otto Tank was van Mei 1848) en van onderscheidene personen, spreken toch nog al gunstig voor de emancipatie op Engelsche wijze. Ook van andere plaatsen kunnen wij nog spreken.

In *Ecuador* is de slavenstand dit jaar afgeschaft, met schadeloosstelling aan de eigenaars.

Dat *Nieuw Grenada* in humaniteit niet achteruit is gegaan, blijkt uit het feit der vrijgeving aller slaven in dit gemeenebest op den 1 Januarij 1852, ten getale van 16,468, overeenkomstig de informatie van den secretaris van buitenlandsche zaken. Later heeft het gouvernement nog Grenadasche slaven vrijgekocht, die tevens naar *Peru* vervoerd waren geworden.

Uit een artikel in de *Gaceta official*, 23 Sept. ll., zien wij dat deze geëmancipeerden hunne vrijheid zich waardig maken. Wij schrijven de uitdrukking dezer courant hier letterlijk af:

"Nooit is het gedrag dezer ongelukkigen beter geweest dan sedert zij in het genot hunner vrijheid zijn geraakt."

Volgens de hier medegedeelde berigten levert de emancipatie toch goede

vruchten op. Acht men ons echter niet in staat te kunnen oordeelen, wij vermogen echter te waarschuwen tegen het te zeer verkeeren onder eene vrees voor de consequentie van het beginsel, dat doodend voor de zaak, doodend voor iedere goede zaak is.

Is de emancipatie op Engelsche wijze niet goed? heeft zij vele gebreken? welaan, men doe het op andere wijze; men trachte ze beter, doeltreffender te maken.

Hij spiegelt zich zacht, die zich aan een ander spiegelt.

De wijze *hoe* kan nader besproken worden; zij kan met biddend overleg geschieden, en God zal ook, in dezen, wijsheid verleenen, zoo zij Hem gevraagd wordt.

Dat dan slechts eerst het beginsel vast sta: "Er moet geëmancipeerd worden."

Even als Cato, die overtuigd, dat de verdelging van *Carthago* voor den bloei van *Rome* noodzakelijk was, op iedere vergadering in den Romeinschen Senaat, tijdig en ontijdig sprak: "*Carthago* moet verdelgd worden;" zoo zij en worde op elke vergadering, het zij in de hooge landsvergadering, het zij in eene andere, waar over *West-Indië* gesproken wordt, dit steeds, zij het ook al niet in den mond, dan ten minste toch in het hart: "Er moet geëmancipeerd worden!" Dit beginsel dringe door bij de regering, bij het gansche volk!

Alle wettige pogingen moeten hiertoe aangewend worden.

Zij dit met een biddend opzien tot Hem, die gekomen is, om den gevangenen vrijheid te verkondigen, loslating der banden hun, die gebonden zijn, enz. enz.

En nu een woord tot u, eigenaars van slaven te *Suriname*, in *Nederland* wonende!

Gij zijt het vooral, die in dezen medewerken moet; vooral zoo in u een Christelijke zin en geest woont.

Er zijn immers onder u vele Christelijke mannen?

Welk eene tegenspraak! Een Christen en tevens eigenaar van slaven!

Zoo gij toch de liefde des Heeren, die zich zelfs tot de overgave in eenen bloedigen kruisdood openbaarde, kent, zoo gij Zijne navolgers zijn wilt, dan wilt gij toch ook wel een der eerste vereischten, het tweede der grootste geboden,

“hebt uwe naasten lief als u zelven,” in acht nemen? Matth. VII: 12 is toch voor u niet te vergeefs geschreven? Wie uwer zou slaaf willen zijn? Niemand uwer wenscht dit. Welnu, houdt dan ook uwe medemenschen niet langer in slavernij!

Mede van eene geachte zijde is medegedeeld, dat de emancipatie aan de *Kaap de Goede Hoop*, niet die goede gevolgen gehad heeft, welke men wenschte, omdat ze alleen van de regering en niet mede van de eigenaars was uitgegaan.

Welnu, werkt dan met de regering mede, om dezelve op ordelijke, goede wijze tot stand te helpen brengen; stelt uwe vordering tot schadeloosstelling matig, anders Verliest gij misschien alles; want zoo de emancipatie niet spoedig op Christelijke ordelijke wijze geschiedt, zal deze misschien weldra op revolutionaire wijze komen, tot nadeel voor u zelven, en zonder gewenscht gevolg voor de arme slaven.

Dat hun bloed toch niet op uwe hoofden kome!

Zoo gij slechts voor een gedeelte eigenaar zijt, en u niet met uwe mede-eigenaars ter zake der vrijmaking uwer slaven verstaan kunt, volg dan het voorbeeld eener Christelijke achtingswaardige dame.

Deze had een zeker aandeel in eene plantagie, zij voor zich zou gaarne emanciperen, maar zij had slechts *één klein aandeel*, en kon dit dus, afgescheiden van hare mede-deelhebbers niet doen.—Hoe dan nu te handelen! Het grootste gedeelte der inkomsten, van deze plantagie genoten, geeft zij ter bevordering der emancipatie aan het bestuur der Nederlandsche maatschappij ter bevordering van de afschaffing der slavernij; het andere gedeelte aan de zending der broedergemeente op *Suriname*.

Dit is mede eene wenk. Emancipatie en evangelie-verkondiging moeten vereenigd zijn, wil men van beide goede vruchten zien.

Zoo en op nog vele andere wijzen kunt gij, eigenaars van slaven! in deze goede zaak medewerken.

Misschien was uw geweten op dit punt nog niet wakker. Gij denkt nog slaven te kunnen en mogen houden, mits gij ze goed behandelt, mits gij hun het evangelie laat verkondigen.

Maar ach, gij bedriegt u grootelijks. Er is niets wat tegen het Evangelie meer

lijnrecht indruischt dan het houden van slaven. Dit is door Mevr. Beecher Stowe in hare *Negerhuten Sleutel* daarop, ten duidelijkste bewezen. Gaarne wil ik gelooven, dat het de begeerte van velen uwer is, dat uwe slaven goed behandeld worden; dat gij dienovereenkomstig uwe bevelen geeft; dat het op uwe plantagien nog al tamelijk wel gaat.

Maar daar de meesten uwer niet te *Suriname* op hunne plantagiën, doch in *Nederland* wonen, zoo kunt gij niet beletten, dat uwe slaven voor willekeur gevrijwaard worden. Kunt gij steeds van den Christelijken zin uwer administrateurs, directeurs en blank-officieren verzekerd zijn?

Laat ons dan eens eenige mogelijkheden veronderstellen.

Terwijl gij met uw gezin om het woord van God geschaard zijt, terwijl gij met de uwen leest en spreekt over de liefde, over de genade van Jezus Christus, als gekomen om de treurigen te troosten, om den gebondenen vrijheid te verkondigen, terwijl gij u in die liefde verheugt, God voor die genade dankt, wordt misschien op dat zelfde oogenblik éénuwer slaven of slavinnen gruwzaam met de zweep geslagen en in boeijen geklonken.

Waarom?

Misschien omdat het werk niet vlug genoeg van de hand ging, of omdat de drift van een uwer directeurs was opgewekt, een uwer blank-officieren eenen kwaden luim had!

Gansch willekeurig toch kan daar *ginds* herhaaldelijk eene straf toegediend worden, die *hier* slechts de snoodste misdadiger op regterlijk gezag en na nauwkeurig onderzoek ondergaan moet.

Misschien terwijl gij u met de uwen, volgens Gods woord, onderhoudt over de reiniging van alle besmetting des vleesches, voleindigende de heiligmaking in de vreeze Gods, wordt *ginds* op een uwer plantagiën eene slavin, *u* toebehoorende, door een *uwer* directeurs of blank-officiers aan zijne wellusten opgeofferd.

Zijn deze dingen niet mogelijk?

Geschiedt zulks nimmer?

Geeft het recht of liever de magt door den blanken opzigter uitgeoefend, hiertoe

niet dikwijls al te gereede aanleiding?

Men hoort hiervan nog al eens gewagen. Is dit altijd en enkel laster?

Kunnen zulke ontzettende gruwelen altijd door u geweerd worden?

Hebt gij volkomene zekerheid, dat *uwe* slaven niet mishandeld worden?

Ik wil dit eens voor een oogenblik als mogelijk veronderstellen; maar gij komt te sterven, uwe plantagie moet met de slavenmagt verkocht worden. Kunnen dan zij, die gij getracht hebt menschelijk en goed te behandelen, niet in wreeder handen vallen, en zal het voor hen dan nog niet zwaarder, niet ellendiger zijn?

En hoe kan men onder dergelijken toestand zegen over de Evangelie-verkondiging verwachten?

God is magtig, om niettegenstaande de slechtste omstandigheden, toch Zijn woord en geest tot de harten te doen doordringen; wij zien dit ook, Hem zij hiervoor lof en eer toegebracht, in *Suriname*. Maar kunnen wij als menschen eene redelijke hoop voeden, op eenen zegen bij de verkondiging van het Evangelie, dat vrijheid den gebondenen predikt, zij het dan ook de geestelijke vrijheid? moeilijk te verstaan, zwaar te onderscheiden is dit zeker voor hen, die door de verkondigers of bevorderaars der verkondiging, in alle gevallen belijders van dat Evangelie, toch van hunne maatschappelijke vrijheid beroofd zijn, welke hun niet terug gegeven wordt, omdat het tegen eigen tijdelijk voordeel strijdt. Zal men hun alzo vertrouwen inboezemen?

“Wij vermeenen te mogen zeggen: onmogelijk.”

Aanzienlijken in den lande, rijkelijk door God met tijdelijke middelen gezegenden, die al deze gaven ontvangen hebt, om dankbaar te genieten, trekt u het lot dezer ongelukkigen aan! Getroost u des noods eenige opofferingen, hoe weinig behoeven deze te zijn, van tijd en geld om alles aan te wenden, wat mogelijk is om de Emancipatie te bevorderen!

Ook gij minder bedeelden kunt medewerken, ligtelijk kunt gij nog wel iets afzonderen. Kunt gij het niet, dan toch kunt gij nog uwe stem laten hooren tegen den gruwel der slavernij. Dat er eene algemeene stem uitga, om de regering in hare goede bedoelingen in deze te versterken.

Wendt u op wettige wijze tot den koning, later tot de Staten-Generaal. Reeds is er een voorbeeld gegeven door een adres, dat van wege het bestuur der afschaffings-maatschappij uitgegaan, zeer vele ondertekenaars gevonden heeft en den koning aangeboden is, of weldra zal aangeboden worden.

Dit adres is van den volgenden inhoud:

Aan den Koning!

Geven eerbiedig te kennen de ondergeteekenden, ingezetenen van

dat zij wenschen de hulp en de goede zorgen Uwer Majesteit in te roepen ten behoeve van duizenden ongelukkige natuurgenooten; zij bedoelen de slaven in de Nederlandsche Overzeesche Bezittingen, meer bijzonder in de kolonie *Suriname*.

De adressanten achten de slavernij, gelijk zij in de gindsche gewesten bestaat, een uitvloeisel van den afschuwelijken Afrikaanschen slavenhandel, onvereinigbaar met de voorschriften, den geest en de strekking van het Evangelie, en mitsdien ongeoorloofd. [29]Zij vermeenen evenzeer met vertrouwen te mogen beweerden, dat eene vooruitziende staatkunde gebiedt om de leiding van de vrijmaking der slaven in handen te nemen en deze gewigtige aangelegenheid niet over te laten aan den onwederstaanbaren drang der omstandigheden.

Van deze beginselen uitgaande, moeten de ondergeteekenden den vurigen wensch koesteren, dat Uwer Majesteits Regering gepaste maatregelen berame om de slavernij in de koloniën van den Staat, zij het ook met geldelijke opofferingen, ten behoeve van hen, wier eigendomsregt eenmaal erkend is, af te schaffen.

Uit het Reglement op het beleid der Regering in 's Rijks West-Indische Bezittingen, in de vorige zitting der Staten-Generaal als Wets-Ontwerp aangeboden, ontwaarden de adressanten dat de hooge Regering, voorzeker mede de vrijlating der negerslaven beschouwende als een onderwerp, dat het belang der koloniën, zoowel als de groote belangen der menschheid van nabij betreft, had besloten een eersten en niet onbelangrijken stap te doen, om het gewenschte doel te bereiken, door namelijk in gezegd Reglement de bepaling op te nemen dat de kinderen, die voortaan uit slaven zullen geboren worden, vrij zouden zijn.

Gevoelig leed zou het den adressanten doen, wie het droevig lot van den slaaf naa uw ter harte gaat, wie het met schaamte vervult, dat de slavernij zóó lang onder een Christenvolk heeft kunnen blijven bestaan, indien door het momentaneel vervallen van bovengemelden wetsvoordragt de door hen opgevatte hoop zou worden verijdeld en de slavernij in de Nederlandsche West-Indische koloniën op nieuw bestendigd.

Welke menschlievende bepalingen toch mogen zijn gemaakt of in het vervolg zouden mogen worden vastgesteld ter verzachting van het lot van den slaaf, de ondervinding ook van de laatste jaren is daar, om te bewijzen, dat zoo lang het regt van eigendom van den meester erkend wordt, daardoor zelf de heilzaamste maatregelen van evengemelden aard zonder vrucht blijven, immers onmagtig zijn om de mishandelingen te verhinderen of de zedeloosheid te keer te gaan, waartoe het bestaan der slavernij zelf noodzakelijk aanleiding geeft.

Het doel, waarmede de ondergeteekenden zich tot Uwe Majesteit wenden, is dan ook Haar eerbiedig, maar tevens dringend [\[30\]](#)te verzoeken, dat hetzij door eenige bepaling van het bovengemeld Reglement, waarvan thans de wederaanbieding als Wetsontwerp aan de Staten-Generaal wordt te gemoet gezien, hetzij door middel van een afzonderlijken wets-voordragt moge worden tot stand gebracht eene verordening, geschikt om de geheele verdwijning der slavernij binnen het kortst mogelijk tijdsverloop te doen plaats hebben,

Wenden alzoo de ondergeteekenden zich tot Uwe Majesteit met het verzoek,

Sire!

Dat het Haar moge behagen gepaste maatregelen te nemen om de vrijwording der slaven in 's Lands Overzeesche Bezittingen tot stand te brengen.

Hetwelk doende enz.

Toont uwe belangstelling door dergelijke adressen in te zenden. Sluit u aan de Nederlandsche maatschappij aan. De toetreding tot haar is gemakkelijk gemaakt; het lidmaatschap kost slechts f 2,50 in het jaar of 5 cent in de week; terwijl zelfs de geringste gift dankbaar zal aangenomen worden.

Deze maatschappij is op de volgende grondslagen gevestigd:

Art. 1. De naam der Maatschappij is: *Nederlandsche Maatschappij ter*

bevordering van de afschaffing der slavernij.

Art. 2. Haar doel is volledige afschaffing der slavernij in de Nederlandsche Koloniën, ten nutte der Overzeesche Bezittingen, in het belang der slaven; en vooral ook om hen te brengen tot de kennis van het Evangelie van onzen grooten God en Zaligmaker Jezus Christus.

Art. 3. Hare grondbeginselen zijn:

- de slavernij, gelijk zij ook in de Nederlandsche Koloniën bestaat, is onvereenigbaar met de voorschriften, den geest en de strekking van Gods heilig Woord.
- eene vruchtbare Evangelie-prediking wordt door de instandhouding der slavernij belemmerd.
- eene waarlijk heilzame vrijlating moet plaats hebben naar Christelijke beginselen en met Christelijke opleiding gepaard gaan.[\[31\]](#)
- bij de afschaffing der slavernij behoort het punt der schadevergoeding in het oog te worden gehouden.

Art. 4. Onder de middelen, door de Maatschappij te bezigen zijn:

- het inwinnen van inlichtingen omtrent den toestand der slaven in de Nederlandsche Koloniën, de gevolgen der vrijlating in de Engelsche Bezittingen, en al wat verder tot het onderwerp behoort.
- de openbaarmaking dezer inlichtingen door vertaling of opstel.
- de aanbeveling dezer zaak aan het Openbaar Gezag op grondwettige wijze.

Art. 5. Elk lid betaalt eene jaarlijksche contributie van minstens twee gulden vijftig cents.

Art. 6. Het hoofdbestuur bestaat uit een president, twee vice-presidenten, twee leden en een algemeenen secretaris, die tevens penningmeester is, allen bij meerderheid van stemmen te benoemen voor den tijd van drie jaren. Het is gevestigd te *'s Gravenhage*, waar alle leden, met uitzondering van de vice-presidenten, woonachtig zijn.

Art. 7. De president benoemt Agenten. Waar zich een genoegzaam aantal leden opdoet, kan zich eene Afdeeling vestigen, die met het Hoofdbestuur in overleg

treedt.

Art. 8. Op den laatsten Woensdag der maand April van elk jaar, zal eene algemeene Vergadering van het Hoofdbestuur en de Afgevaardigden der Afdeeling worden gehouden te 's Gravenhage. De Vergadering wordt geopend en gesloten met een gebed. Er zal verslag en rekening gedaan worden. Die Vergadering zal kunnen worden bijgewoond door alle leden der Maatschappij. Er zal hoofdelijk worden gestemd.

Men wordt vriendelijk verzocht het Bewijs van Deelneming *franco* te zenden aan den laatst ondergeteekende, of wel aan

's Gravenhage, 6 Junij 1853.	GROEN VAN PRINSTERER, <i>Presid.</i> ELOUT VAN SOETERWOUDE. J. A. SINGENDONCK. J. W. GEFKEN, <i>Secret.</i>
------------------------------	--

De maatschappij bedoelt dus de bevordering der emancipatie op echt Christelijke wijze, op een' wettigen weg, niet overhaastend, niet revolutionnair, maar bedaard, ordelijk; en zoo kan zij, door velen ondersteund wordende, zoo zij sympathie in het hart des volks vindt, onder Gods zegen veel ten nutte in dezen doen.

Reeds zijn er verscheidenen uit den lande toegetroeden, maar er moet veel meer belangstelling komen, om met vrucht te kunnen werkzaam zijn. Onbekendheid met de zaak is zeker hiervan bij velen de oorzaak.

Mogt dit weinige iets bijdragen, om het meer algemeen bekend te doen worden, de belangstelling iets op te wekken; hartelijk zouden wij den Heer hiervoor danken.

Een ding kunt gij allen ter bevordering dezer goede zaak doen, zoowel de allerarmste als de aanzienlijkste, namelijk: hiervoor bidden; den Heere bidden dat Hij weldra het juk van den hals des armen slaafs afneme; dat de slaaf weldra bevrijd moge zijn van de banden, die hij voelt drukken; dat hij ook als een door den Zoon vrijgemaakte van de banden van zonde en duivel naar ligchaam en ziel in ware vrijheid daar heen wandele onder zijne blanke broeders, die nu niet langer zijne onderdrukkers zijn.

Doet dit allen, gij, die u verheugt in de liefde Gods, in Jezus Christus betoond; gij,

die u verheugt en verblijdt dat Hij Zijn dierbaar bloed gestort heeft ter vergeving onzer zonden.

Keert u in den geest naar *Golgotha* en zie aldaar den Christus lijden, uit liefde voor eene zondige wereld, dus ook voor u. Getroffen door zooveel liefde wendt gij u tot den armen verdrukten broeder in *Suriname*. De liefde van Christus dringt.

Zij dringe u allen, om u hun lot te doen aantrekken, te doen wat ook in dezen uwe hand vindt om te doen.

Ieder zal wel iets kunnen doen. Hij doe het met alle magt. God de Heer zegene de pogingen! Zoo zij het.

David Pinto & Paul Cliteur (red.) ~ Moord op Spinoza - De opstand tegen de Verlichting en moderniteit

Ills. Joseph Sassoon
Semah

David Pinto en Paul Cliteur nodigden gelijkgestemde auteurs uit een persoonlijke bijdrage te leveren aan de bundel 'Moord op Spinoza'. Het modernistisch wereldbeeld staat onder druk, bijna wekelijks vindt er wel een aanslag plaats die wordt opgeëist door ISIL of een ander islamitisch-terroristische groepering. Die aanslagen worden gemotiveerd door de terroristen zelf onder verwijzing naar een premodern, maar specifiek 'theoterroristisch' wereldbeeld. Zij spreken in negatieve termen over democratie en willen die vervangen door een theocratie. Zij bekritisieren individuele rechten van de mens en komen op voor de rechten van Allah. Europese politici weten niet wat te doen terwijl "multiculturalisten, policoristen en postmodernisten" partij kiezen tegen westerse waarden die als 'koloniaal', 'kapitalistisch', 'arrogant' of 'eurocentrisch' worden 'gedeconstrueerd, aldus Cliteur en Pinto. Kan de moord op de Verlichting nog worden gestopt?

Het eerste essay *Dubbel Clash: religieus en cultureel - De botsing tussen moderne en premoderne waarden* is geschreven door hoogleraar interculturele communicatie David Pinto, geboren en getogen in een klein berberstadje aan de Hoge Atlas in Marokko, kind van joods orthodoxe analfabetische ouders. Hij onderzoekt hoe het kan dat mensen zo verschillen wat betreft waarden, normen, communicatie, gedrag, perceptie en beleving. Hij heeft daartoe een fijnmazig structuurtheorie ontwikkeld. Pinto concludeert dat de botsing tussen het waardenstelsel van hedendaagse vluchtelingen en migranten van het Westen niet slechts ligt bij religie maar ook bij cultuur. Men erkent het probleem niet en de migranten worden te weinig uitgedaagd zich aan te passen. De grote fout van de

linkse denkers is dat zij vanuit de westerse notie van gelijkwaardigheid denken. De bedreiging is slechts te stoppen door het probleem zonder angst te onderkennen, voor de volle 100 procent voor de verworven Verlichting en moderniteit te gaan – dus bijvoorbeeld geen gescheiden zwemmen voor vrouwen en mannen toestaan en ophouden met paternalisme. Hierbij passende maatregelen moeten worden getroffen.

Voor jurist en filosoof Paul Cliteur is de inpassing, de accommodatie van religie binnen het politieke kader van de moderniteit problematisch, waarbij het moderne politieke wereldbeeld zich laat leiden door democratie, rechtsstaat en mensenrechten. Hij schetst in zijn bijdrage *Moderniteit en premoderniteit in de staatstheorie & de moord op Spinoza* vijf modellen voor de verhouding staat en religie. De premoderne modellen van Politiek atheïsme (staat verbiedt godsdiensten) en Theocratie (staat steunt één specifieke godsdienst) en de moderne modellen van Staatsgodsdienst (staat kiest één religie als leidend voor de staat, maar wel met keuzevrijheid aan het individu), Multiculturalisme (staat ondersteunt alle godsdiensten), en als vijfde model Laïcité (secularisme, staat beschermt slechts de individuele keuze voor godsdienst). Voor Cliteur is secularisme het enige model dat recht doet aan de democratie en dat moeten we verdedigen. Het Westen is in de ban van de religie van ontkenning: elke relatie tussen radicalisering en het radicaal gedachtegoed wordt ontkend, aldus Cliteur. Meebuigen is echter geen oplossing: multiculturalisme is suïcidaal.

Oud-politicus Mat Herben vergelijkt in zijn artikel *Onder Den Uyl ontstond machtig partijkartel* Baruch Spinoza met Pim Fortuyn, die beiden zijn gedemoniseerd door hun denkbeelden. Hij stelt dat alleen een democratische rechtsstaat garant kan staan voor de waardigheid van de mens. Nu worden de waarden van de Verlichting door intellectuelen verraden. Als je nu wijst op het inherent gewelddadig karakter van de islam, word je van ‘islamfobie’ beticht, aldus Herben, terwijl in de ogen van veel moslims de democratische rechtsstaat een verdorven systeem is. Kernwaarden van de moderniteit kunnen ons behoeden voor de politieke islam, zoals scheiding van kerk en staat en vrijheid van meningsuiting.

Coen de Jong beschrijft *De teloorgang van de religiekritiek* en het meebuigen van de bestuurlijke klasse tegenover het moslimfundamentalisme. Kritiek op de islam wordt steeds moeilijker. Op spotten met Mohammed volgt een buitengerechtelijk doodvonnis van moslimfundamentalisten. ‘Submission’ en de moord op Theo van

Gogh waren een breekpunt. Van Gogh had het ernaar gemaakt, Hirsi Ali moest het land verlaten. "De radicale Verlichting ligt onder vuur. Links heeft veel van zijn principes verkocht op de islamitische markt, rechts breekt sociale en burgerrechten af zonder de oorzaken van het terrorisme aan te pakken." Als we niet onze eigen vrijheden verdedigen dan hebben we geen toekomst, zo waarschuwt De Jong. Theo van Gogh verdient dan ook een bijzondere plek in onze herinnering.

Historicus Sid Lukkassen heeft het *Over de noodzaak van een Leitkultur* die een einde kan maken aan de existentiële crisis van het Westen, als antwoord op het vacuüm. De grote westerse waarden zijn uitgehold en er is een links-liberale monocultuur. Om deze decadente cultuur van het Westen te genezen, is een Leitkultur nodig, een nationale cultuur voor iedereen met specifieke voorwaarden. Tegen linkse bolwerken en 'whiteshaming' in de instituten en de academische wereld, en dat kan alleen middels een sterke Leitkultur. Want zonder leidend cultuurgoed valt men terug op natuur, en dus op biologie en uiteindelijk etniciteit en ras, aldus Lukkassen. Als we het nu hebben over Europese eigenwaarde, wordt dat gelijk bestreden met nazi-vergelijkingen. Leitkultur moet worden bevestigd, en het cultuurbeleid moet daaraan worden aangepast. "Niet grenzen houden ons bij elkaar, maar onze verankering in de nationale cultuur, in de Leitkultur", aldus Lukkassen.

In *De kracht van de empirie* wil Mr.Ir. Jan Storm laten zien hoe het heersende staatsrecht onmondigheid van de gerepresenteerde burger met zich meebrengt. Om dat te veranderen moeten de ontplooiingsinitiatieven van de Verlichting en het daaraan verbonden moderniseringsproces alsnog worden waargemaakt. Hij introduceert het begrip 'burgerzeggenschap', samen beslissen over zaken die allen aangaan. Door het systeem van 'vertegenwoordigende' democratie is modernisering in het staatsrecht uitgebleven. Stappen om tot burgerzeggenschap te komen zijn onder andere een democratische agenda, gebaseerd op wat de kiezers willen, echt democratische politieke partijen, zelfredzame gemeenten, het referendum en volksinitiatief.

Jurist en docent onderzoeker Dirk van der Blom beschrijft in *Theo van Gogh*,

martelaar van het vrije woord hoe de moord op Van Gogh de samenleving angstig heeft gemaakt en sindsdien geen kritiek meer op de islam heeft durven geven. De moord op hem betekende de vestiging van de politieke islam; met de aanslag op Charlie Hebdo op 7 januari 2015 kwam de politieke islam definitief aan de macht in Europa.

Bedrijfskundig ingenieur Ton Nijhof gaat in *Verhinderde moderniteit. Moderniteit vindt plaats in de kunsten* in op de relatie wetenschap en moderniteit. De politieke islam is definitief aan de macht in Europa. Het Westen heeft hun ontwikkeling vooral laten sturen door wetenschappelijke ontwikkelingen, die nu als minder waardenvol worden gezien, hetgeen samenhangt met de komst van immigranten vanuit premoderne maatschappijen. Zo wordt de moderniteit verhinderd.

De filosoof Floris van Berg houdt een pleidooi voor een liberaal feministisch reveil in *Over doorgedraaid postmodern feminisme*. Het postmoderne feminisme is ten prooi gevallen aan het multiculturalisme, het cultuurrelativisme en aan identiteitspolitiek. Als voorbeeld van een afvallige van de Verlichtingsidealen noemt hij Anja Meulenbelt, die zich niet meer oriënteert op universele normen en waarden, maar om cultuur gerelateerde waarden. Zo wordt het universeel feminisme uitgehold, aldus Van Berg.

De uitgever en historicus Perry Pierik sluit af en stelt in *Zwarte zon - Spinoza in de schaduw van mei '68 en de opkomende islam* dat de gehele westerse wereld de gevolgen van het islamitisch religieus islamisme ervaart. Inmiddels is in de westerse wereld wel een tegenbeweging ontstaan als gevolg van de terugkeer van god en het islamitisch religieus extremisme, hetgeen zich uit tegen excessieve migratie en de islamisering van de westerse cultuur. Maar het baart Pierik zorgen dat het 'policor' gedachtegoed wordt aangehangen en dat mede daardoor de westerse waarden van Spinoza kwetsbaar zijn geworden.

Er staat een olifant in de kamer, en die heet islam, aldus Pierik. "De preoccupatie op ras en huidskleur, discriminatie als faalexcus en dergelijk, leidt alleen maar af van waar het om zou moeten gaan. (...) Wij staan voor een uitdaging van formaat."

Het verbaast dat ofschoon 'het feminisme behoort tot de kern van moderniteit' en het feminisme 'binnen de islam geen bestaansrecht heeft', in de bundel 'Moord op Spinoza' geen enkele bijdrage van een vrouwelijke auteur is opgenomen.

Misschien volgt de redactie ook hier Spinoza, die vrouwen ongeschikt vond voor publieke functies.

De auteurs zijn in hun denken beïnvloed door de moord op Pim Fortuyn en Theo van Gogh; het doodvonnis dat Khomeini uitsprak over Salman Rushdie, Ayaan Hirsi Ali die het land is uitgezet, de aanslag op de redactie van Charlie Hebdo in 2015 en de reactie hierop door het Westen. Ze zijn zeer verontrust over de aanslag op vrijheid van meningsuiting door de politieke islam en zijn fel tegen het 'postmoderne relativisme-virus' dat heerst op universiteiten en in instituten. Ze zijn tegen de immigratiepolitiek van Barack Obama en Angela Merkel en voor een sterke nationalistische cultuur. Ze zijn verontrust over een islamisering van de westerse cultuur en roepen politici op niet mee te buigen, maar actief te zijn en de westerse waarden te verdedigen. Pinto roept zelfs min of meer op een mars of manifestatie te organiseren tegen de zelfverklaarde salafist Ahmed Aboutaleb.

David Pinto & Paul Cliteur (red.)~ Moord op Spinoza - de opstand tegen de verlichting en moderniteit

ISBN 9789463383592. Uitgeverij Aspekt, Amsterdam, 2018.

In april 2019 is bij Uitgeverij Aspekt verschenen *Diversiteit, identiteit en de 'culture wars' onder redactie van Paul Cliteur & Pierre Pierik.*

Jonathan Israel and Philipp Blom discuss 'Radical Enlightenment' in Felix Meritis (2011)

Linda Bouws - St. Metropool Internationale Kunstprojecten